

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ- TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Možnosti využití fondů EU v mikroregionu Rýmařovska
Possibilities of EU Funds Use in the Micro Region Rýmařov

Student: Bc. Kristýna Kulinová

Vedoucí diplomové práce: Dr Mgr. Michał Kozieł, Ph.D.

Ostrava 2015

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kristýna Kulinová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Možnosti využití fondů EU v mikroregionu Rýmařovska**
Possibilities of EU Funds Use in the Micro Region Rýmařov

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska regionální politiky
 3. Koncepce rozvoje regionu Rýmařovska – strategické dokumenty
 4. Využití fondů EU v období 2014 - 2020 pro obce v oblasti Rýmařovska
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd., aktualiz. a rozš. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013. 494 s. ISBN 978-80-87576-53-3.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Michal Koziel, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně a uvedla veškerou použitou literaturu a další prameny. Přílohy, č. 1. až č. 3., dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 25. 4. 2015

Bc. Kristýna Kulinová

Bc. Kristýna Kulinová

Obsah

1 ÚVOD	6
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA REGIONÁLNÍ POLITIKY	8
2.1 Regionální politika Evropské Unie	8
2.1.1 Vznik regionální politiky EU	10
2.1.2 Vývoj regionální politiky EU	11
2.2 Principy regionální politiky	13
2.3 Cíle regionální politiky	16
2.4 Nástroje regionální politiky	17
2.4.1 Fondy Evropské unie	17
2.5 Legislativní zajištění regionální politiky EU	18
2.5.1 Primární právo	19
2.5.2 Sekundární právo	20
2.6 Regionální politika v programovém období 2014 – 2020	21
2.6.1 Nástroje	21
2.6.2 Cíle	22
2.6.3 Finanční rámec	24
2.6.4 Příprava ČR na programové období 2014- 2020	27
2.6.5 Národní orgán pro koordinaci	30
2.6.6 Rozdíly programového období 2007- 2013 a 2014- 2020	32
3 KONCEPCE ROZVOJE REGIONU RÝMAŘOVSKA – STRATEGICKÉ DOKUMENTY	33
3.1 Strategie Evropa 2020	34
3.1.1 Strategie Evropa 2020 v České republice	35
3.2 Dohoda o partnerství České republiky a Evropské Unie	36
3.2.1 Rozpočet dle Dohody o partnerství	38

3.2.2 Operační programy	38
3.3 Národní dokument k územní dimenzi	39
3.4 Strategie regionálního rozvoje České republiky	41
3.5 Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje	43
3.6 Integrovaná strategie území Rýmařovska	44
3.6.1 Postup při zpracování	44
3.6.2 Analytická část	45
3.6.3 Strategická část	47
4 VYUŽITÍ FONDŮ EU V OBDOBÍ 2014- 2020 PRO OBCE V OBLASTI RÝMAŘOVSKA	50
4.1 Představení mikroregionu	50
4.2 MAS Rýmařovsko	52
4.3 Projektové záměry	53
4.3.1 Program rozvoje venkova	54
4.3.2 Integrovaný regionální operační program	56
4.3.3 Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	58
4.3.4 Zaměstnanost	59
4.3.5 Výzkum, vývoj a vzdělávání	60
4.3.6 Životní prostředí	61
4.3.7 Operační program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou	63
4.3.8 Shrnutí	65
5 ZÁVĚR	69
Seznam použité literatury a pramenů	71
Seznam zkratk	78
Seznam obrázků	
Seznam tabulek	
Seznam grafů	

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

1 ÚVOD

Evropská unie usiluje o prohloubení integrace, zvyšování blahobytu a životní úrovně svých obyvatel. K tomu napomáhá také regionální politika EU, jež svou činností usiluje o snižování disparit mezi jednotlivými regiony a zvýšení hospodářské i sociální úrovně. Cílem regionální politiky je vyrovnávat rozdíly mezi státy a jejich regiony. Realizace regionální politiky Evropské unie, jež je nazývaná také strukturální politikou či politikou hospodářské a sociální soudržnosti probíhá na třech úrovních- nadnárodní, národní a místní.

Aktuální programové období 2014- 2020 je již v pořadí třetím, do něhož je Česká republika zapojena. Za tuto dobu byla realizována řada různě zaměřených projektů. Zdroje ze strukturálních fondů Evropské unie jsou poskytovány jak vyšším územním samosprávným celkům, tak obcím, neziskovým organizacím, malým a středním podnikům, fyzickým osobám a dalším. Pro obce představují dotace ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti formu podpory jejich rozvoje a odstranění disparit za cílem zkvalitňování života občanů v těchto oblastech.

Diplomová práce se bude zabývat problematikou využití fondů Evropské unie v programovém období 2014 – 2020 k financování občanské vybavenosti a infrastruktury v obcích do 10.000 obyvatel v mikroregionu Rýmařovska.

Cílem diplomové práce bude na základě získaných informací vytvořit komplexní přehled problematiky strukturálních fondů Evropské unie a následně zmapovat dostupné dotační možnosti v závislosti na aktuálních potřebách v oblasti občanské vybavenosti a infrastruktury obcí Sdružení obcí Rýmařovska na léta 2014 - 2020.

V práci bude využita metoda analýzy dostupných informačních zdrojů a syntézy získaných poznatků, dále metoda dedukce, pomocí níž jsou teoretické poznatky převedeny do praxe a doplňkově je využita také metoda komparace. Ke sběru dat je využito studium příslušných dokumentů, literatury a internetových zdrojů, zejména pak oficiálních webových stránek institucí zainteresovaných v dané problematice.

Z hlediska základní struktury se práce skládá ze tří kapitol. Nejprve se budeme zabývat teoretickými východisky regionální politiky, jejími principy, cíli, nástroji, dále budou zpřehledněny informace o fondech Evropské unie. V této části se budeme též věnovat aktuálnímu programovému období 2014- 2020. V následující kapitole se zaměříme na koncepci rozvoje Rýmařovska z hlediska strategických dokumentů, od strategie na nadnárodní úrovni až po strategii mikroregionu Rýmařovska. Poslední část práce bude věnována využití fondů Evropské unie pro Sdružení obcí Rýmařovska z hlediska operačních programů v období 2014-

2020. V této části se nejprve zaměříme na představení dané oblasti a poté se budeme zabývat projektovými záměry s možnostmi financování těchto projektů.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA REGIONÁLNÍ POLITIKY

V této kapitole se budeme zabývat teoretickými východisky regionální politiky. Nejprve se zaměříme na vznik a vývoj regionální politiky, poté se budeme věnovat principům, cílům a nástrojům této politiky. Taktéž se zaměříme na legislativní zajištění regionální politiky a programové období, jež započalo v roce 2014 a poběží až do roku 2020.

Evropská unie představuje specifický integrační útvar, který nepředstavuje klasickou mezinárodní organizaci, tvořený sdružením demokratických evropských zemí. Členské státy přenesly část své suverenity na orgány Evropské unie, které rozhodují o záležitostech týkajících se společného zájmu a prostřednictvím nichž dochází k uskutečňování určitých cílů.

K dosahování cílů využívá Evropská unie adekvátní nástroje- politiky. Ty představují systém opatření, jež charakterizuje a vymezuje společné zásady, metody a postupy při rozhodování v konkrétní oblasti vztahů. Tyto společné přístupy můžeme pak rozdělit na vnitřní (intraunijní) a vnější. Intraunijní politiky jsou představovány několika oblastmi. Mezi nejvýznamnější patří sociální politika, politika na ochranu životního prostředí a regionální politika, dále pak, například politika na podporu zaměstnanosti či politika na podporu výzkumu a technologického rozvoje.¹

2.1 Regionální politika Evropské Unie

Evropská unie se potýká s velkými rozdíly v bohatství jednotlivých oblastí, které vedou k sociálním a politickým problémům. Proto, aby bylo možné vyrovnat se s těmito problémy, vytvořila Evropská unie politiku soudržnosti.² Jedním z významných pilířů evropské integrace je tedy regionální a strukturální politika, neboli politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti či kohezní politika.

Vznik hospodářské a sociální soudržnosti je datován k roku 1993, podpisu Smlouvy o Evropské unii. Politika územní soudržnosti je mladší, vznikla v souvislosti s podpisem Lisabonské smlouvy roku 2009. O hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie se hovoří od 90. let 20. století.

Definice regionální politiky existuje celá řada, avšak žádná z nich nebyla formálně přijata. Wokoun tvrdí, že lze regionální politiku však obecně definovat jako „*soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni*“.

¹ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 377- 382.

² MOLLE, Willem. *European cohesion policy*. Abingdon: Routledge, 2007. s 3.

jednotlivých regionů“.³ Politika soudržnosti je jednou z nejambicióznějších oblastí. Snaží se hledat řešení pro zdánlivě neřešitelné problémy nerovností jednotlivých členských států.⁴

Činnost regionální politiky je orientována na vyrovnávání hospodářských a sociálních rozdílů mezi jednotlivými státy a jejich regiony, které mohou mít za následek celkové ovlivnění hospodářského rozvoje daného státu. Představuje jednu z klíčových rolí pro budování jednotného trhu. Evropská unie se tak prostřednictvím této politiky snaží podporovat hospodářský rozvoj, infrastrukturu a vysokou zaměstnanost. Tyto rozdíly nepříznivě působí na výkonnost ekonomiky celé EU, především pak na politickou soudržnost. Odpovědnost za procesní činnosti, jež se vztahují ke strukturální politice, nesou orgány EU, zajišťující koordinaci a harmonizaci politiky a členské státy, které politiku realizují.⁵

Evropská unie vytvářela regionální a strukturální politiku, která by umožnila postupně snižovat nerovnosti mezi hospodářskou a sociální úrovní regionů v Evropě prostřednictvím systému nástrojů a finančních zdrojů. Tyto rozdíly jsou většinou provázeny jevy, jako je vysoká nezaměstnanost a nízká příjmová úroveň, proto bylo nezbytné přistoupit k postupnému vyrovnávání těchto rozdílů, zejména pak cestou nápravy nevyhovujících struktur v průmyslu, v zemědělství a službách. S tímto záměrem došlo k rozvoji hospodářské a sociální soudržnosti prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a dalších, zejména fondu pro zemědělství a venkov.⁶

*„Regionální politika Evropské unie patří se svým podílem na celkovém rozpočtu Unie mezi nejvýznamnější výdajové aktivity EU, zaujímá tak druhou pozici hned po společné zemědělské politice.“*⁷ Tato politika je prováděna prostřednictvím stovek rozvojových projektů, na kterých se podílí tisíce zúčastněných subjektů.

Regionální politika je uskutečňována na třech základních úrovních. Jedná se o úroveň nadnárodní, národní a regionální. Na úrovni nadnárodní vykonává samotná EU skrze své orgány, Evropskou komisi a další evropské instituce. Národní úroveň náleží jednotlivým členským státům, jejich vládám, ministerstvům a ostatním orgánům státní správy. Regionální úroveň je uskutečňována orgány územní samosprávy, klíčovými aktéry, kterými jsou podniky,

³ WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (výchozí regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, s. 29.

⁴ BACHTLER, J., C. MENDÉZ and F. WISHLADE. *EU cohesion policy and European integration: the dynamics of EU budget and regional policy reform*. Farnham: Ashgate, 2013, s. 11.

⁵ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1.

⁶ tamtéž

⁷ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009, s. 17

podnikatelé a instituce. Nástroje regionální politiky jsou pak především strukturální fondy, Kohezní fond a iniciativy společenství.⁸

2.1.1 Vznik regionální politiky EU

Vznik regionální politiky EU podnítilo několik pohnutek, převážně ekonomického, sociálního, politického a ekologického charakteru. Jak uvádí Wokoun: „*Hlavním cílem bylo především vytvoření předpokladů pro zmírnění či až odstranění neúměrných diferencí v rozvoji jednotlivých regionů v rámci státu a souběžně přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti jak regionů, tak zejména celé národní ekonomiky.*“⁹ Z dlouhodobého hlediska může regionální politika pomoci při veřejné podpoře firem, které svou výrobu situují do určité oblasti, kde zpravidla povzbudí ekonomickou aktivitu a dojde tak k poklesu nezaměstnanosti a tím i ke snížení sociálních výdajů. Dalším důvodem je pak nutnost sbližování ekonomik členských států, které je nezbytným krokem pro fungování měnové unie.¹⁰

Regionální politika je zdrojem zisku také pro bohatší oblasti. Rozvojem ekonomické aktivity v méně rozvinutých regionech vznikají nové trhy pro výrobky z prosperujících regionů, roste tak poptávka po jejich technologiích a know-how. Je však nutné zmínit, že úplné srovnání životní úrovně ve všech regionech není možným ani žádoucím cílem, vzhledem k tomu, že by se pak výrazně snížily impulzy ke změně a zlepšení.¹¹

Proces vzniku regionální politiky začal v roce 1957 vytvořením Evropského sociálního fondu, který byl určen pro řešení problémů na trhu práce. Podporu zaostalým regionům poskytuje především Evropský fond regionálního rozvoje, jež vznikl v roce 1975. Následně došlo k propojení regionální a části sociální politiky do nově koncipované strukturální politiky podpořené od roku 1993 z nového zdroje, kterým byl Fond soudržnosti. Tento krok se udál kvůli nutnosti podpořit trvale udržitelný rozvoj regionů společně se zlepšováním životního prostředí, jež si vyžádal důslednější integrační proces.¹²

⁸ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. s. 36.

⁹ WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, s. 23.

¹⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 17.

¹¹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 18.

¹² BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 1.

2.1.2 Vývoj regionální politiky EU

V počátcích evropské integrace nebyla pozornost příliš soustředěna na problematiku územního rozvoje. Zakladatelské státy Evropského hospodářského společenství se zaměřovaly na cíle v jiných oblastech. V 60. letech minulého století se situace také nezměnila, jelikož aktivity byly zaměřeny především na pokračování budování vnitřního trhu, společné měny, zavedení Společné zemědělské politiky a dokončení celní unie.

Hlavním důvodem, proč regionální politika nestála v centru pozornosti, byla skutečnost, že mezi tehdejšími členskými zeměmi víceméně nebyly výrazné územní ekonomické diference a ekonomická výkonnost, s výjimkou jižní Itálie, byla považována za vyrovnanou.¹³

Počátky kohezní politiky sahají k 70. letům minulého století, kdy se stal významným krokem vstup dalších států (Velká Británie, Dánsko a Irsko). Rozšíření změnilo názor členských zemí na realizaci politiky soudržnosti, jelikož nové státy byly charakteristické méně rozvinutou ekonomikou a rozdílnou sociální úrovní.¹⁴ Vznikla tak nová priorita vnitřního trhu, jež se včlenila do politiky EU.

V květnu roku 1973 byla předložena Thomsonova zpráva („Zpráva o regionálních problémech v rozšířeném Společenství“), která představovala jeden z klíčových postupů vzniku regionální politiky. Zpráva obsahuje specifikaci důvodů pro existenci regionální politiky, zahrnuje směrnice, které vedou ke zmírnění regionálních disparit. Důležitou skutečností je také ucelená definice příčin a charakteru regionální nerovnováhy. Tato zpráva představuje významný mezník v celé koncepci strukturální regionální politiky. Na summitu v roce 1972 byly předloženy na základě analýzy obsažené v Thomsonově zprávě návrhy na existenci a fungování regionální politiky. Obsahem Thomsonovy zprávy bylo zejména to, že regionální politika nebude nahrazovat národní regionální politiku a bude ji pouze doplňovat snižováním disparit. V návrzích byla také část týkající se vzniku mechanismu Fondu regionálního rozvoje, jež bude poskytovat prostředky s ohledy na jednotlivé priority Společenství, nikoliv na priority jednotlivých států. Hlavní finanční nástroje by měly představovat podpory formou dotací a způsob, jak efektivně využívat zdroje politiky při dosahování a plnění cílů. Jednání o zřízení Evropského fondu regionálního rozvoje, ve kterém by se prostředky soustřeďovaly, a posléze

¹³ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 1.

¹⁴ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 5- 7.

přerozdělovaly ve prospěch regionů, bylo roku 1973 úspěšné a vedlo k založení fondu v roce 1974.¹⁵ Tento fond se tak stal nosným instrumentem pro realizaci regionální politiky.

Regionální politika EU prošla jistým vývojem a na její obsah je zaměřeno několik dokumentů na unijní úrovni. Jedná se o Jednotný evropský akt, Smlouvu o Evropské unii a navazující akty, kterými jsou např. Amsterodamská smlouva. Regionální politika byla za dobu své existence několikrát reformována. Došlo tak například k integraci regionální politiky a části sociální a zemědělské politiky do tzv. strukturální politiky. Klíčovým finančním nástrojem pro realizování této strukturální politiky se staly strukturální fondy.¹⁶ Výsledek reformy představovalo zavedení principů regionální politiky a prvku střednědobého plánování regionálních programů, kdy místo jednoletých cyklů byla zavedena střednědobá období-programová období.

Klasifikační kritérium NUTS

V 80. letech 20. století bylo přistoupeno k rozčlenění území Společenství na územní statistické jednotky NUTS, tzv. Nomenklatura územních statistických jednotek. Tyto jednotky mají zajistit územní srovnatelnost dle velikosti jednotlivých regionů. Byly tak definovány tři hlavní úrovně regionálního členění území:

- NUTS I,
- NUTS II,
- NUTS III.¹⁷

Tabulka 2.1 Klasifikační kritérium NUTS

Úroveň	Doporučený min počet obyvatel	Doporučený max počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. Regiony regionální politiky EU. [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>.

¹⁵ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 8- 11 a 109- 110.

¹⁶ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 11-12.

¹⁷ TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, s. 34.

V České republice se při vymezení těchto územních jednotek vycházelo z ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Klasifikace s označením CZ- NUTS vstoupila v platnost 1. 1. 2000. Dnes je rozdělena do čtyř úrovní, kdy NUTS 0 (stát), NUTS 1 (území) označují území celé ČR. NUTS 2 znázorňuje regiony soudržnosti a NUTS 3 kraje. Pro nižší úrovně je pak používáno označení LAU (lokální administrativní jednotky), LAU 1 je používáno pro okresy a LAU 2 pro obce.¹⁸

Následující mapa zobrazuje skladbu 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II).

Obrázek 2.1 Rozdělení ČR dle NUTS 2 a NUTS 3

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. Regiony regionální politiky EU. [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>.

2.2 Principy regionální politiky

„Regionální politika vychází z několika základních (operačních) principů, které se odrážejí v programové i právní úpravě celého systému a procesu poskytování pomoci. Poprvé byly legislativně upraveny v souvislosti s reformou roku 1988.“¹⁹ Jednotlivé podpory, tak měly fungovat na základě čtyř hlavních metod strukturálních principů, kterými byly:

- princip partnerství,

¹⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Praha jako územní statistická jednotka* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/praha_statisticka_jednotka.

¹⁹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 27.

- princip programování,
- princip koncentrace,
- princip adicionality.

Legislativně jsou tyto základní principy upraveny v Nařízení Rady (EHS) č. 2052/1988 a jsou nazývány jako tzv. metody strukturálních intervencí. Od roku 1988 zaznamenaly tyto principy mnoho výrazných změn spojených s vývojem regionální politiky. Nejdůležitějšími jsou princip partnerství a programování. Dalšími principy pak jsou:

- princip monitorování a vyhodnocování,
- princip solidarity,
- princip subsidiarity.

Princip partnerství

Tento princip zahrnuje aktivní účast Evropské komise, podíl regionálních a místních orgánů jednotlivých členských států a kompetentních nevládních aktérů, včetně ekonomických a sociálních partnerů, pro všechny etapy programů, tedy na veškeré administrativní činnosti strukturálních fondů, jako je plánování, monitorování, hodnocení, řízení a implementace. Mezi partnery patří orgány a subjekty jako jsou například příslušné regionální, místní, městské a jiné orgány veřejné moci, hospodářští a sociální partneři, veškeré jiné vhodné subjekty zastupující občanskou společnost, partneři z oblasti životního prostředí, nevládní organizace a subjekty zabývající se prosazováním rovnosti mužů a žen.²⁰ Hlavním smyslem je umožnit i samotnému příjemci (regionům), aby se spolupodílel na konkrétním rozdělení prostředků.²¹

Princip programování

Princip programování spočívá v alokaci prostředků fondů na základě několikaletých multi-sektorálních plánů regionálního rozvoje, pro které jsou zpracovány programové dokumenty, jež vláda daného členského státu předloží Evropské komisi a po schválení jsou programům přiděleny finanční prostředky, jež jsou dále rozdělovány na konkrétní projekty, jejichž prostřednictvím se dané programy realizují. Tento princip je uplatňován dlouhodobě a zajišťuje pokud možno, co nejkomplexnější řešení regionálních problémů. Výsledkem by měl

²⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 27.

²¹ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 13.

být souhrnný a ucelený program.²² Tato zásada je v programovém období 2014 – 2020 legislativně zakotvena v Hlavě III – „Programování“ v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013.

Princip koncentrace

Princip koncentrace spočívá v cílení výdajů strukturálních fondů do oblastí s největšími strukturálními problémy. Tyto oblasti jsou zvoleny na základě definování prioritních cílů Evropskou komisí a jednotlivými členskými státy. Realizace principu koncentrace přináší větší účelnost a efektivitu prostředků, jež jsou vynaloženy. Dalším přínosem je možnost přehlednější kontroly a monitorování, kde finanční pomoc směřuje a jak je s ní naloženo.²³

Princip adicionality

Tento princip říká, že jednotlivé členské státy by se měly podílet na daných operacích vlastními finančními prostředky pro dosažení větší efektivnosti a odpovědnosti při poskytování pomoci. Finanční podpora poskytovaná z unijních zdrojů by měla mít jen funkci dodatkovou a neměla by nahrazovat národní zdroje. Výše podílu, o kterou by měly být zdroje poskytnuté z EU doplněny podílem národním, se odvíjí od povahy a typu daného projektu.²⁴

Princip monitorování a vyhodnocování

Tento princip spočívá ve sledování a vyhodnocování prováděných opatření a představuje pečlivou kontrolu věcného a finančního plnění projektu. Před schválením projektu je vyžadováno podrobné hodnocení jeho předpokládaného dopadu, dále následuje monitorování realizace projektu a zhodnocení přínosů. Význam principu monitorování a vyhodnocování se neustále zvyšuje, zejména díky snaze, o co nejvyšší efektivitu při vynakládání finančních prostředků.²⁵ Efektivita je průběžně zhodnocována a sledována třemi způsoby, kterými jsou předběžné, střednědobé a následné hodnocení.²⁶

²² MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 27.

²³ tamtéž

²⁴ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 28.

²⁵ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 14.

²⁶ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 28.

Princip solidarity

Vychází ze základní filozofie celého integračního procesu. Je založen na skutečnosti, že hospodářsky vyspělejší státy svými příspěvky do společného rozpočtu EU financují rozvoj ekonomicky slabších zemí.²⁷

Princip subsidiarity

Dle tohoto principu by jednotlivé cíle měly být plněny na co nejnížší možné úrovni rozhodování, jestliže je možné na dané úrovni cíl uspokojivě zajistit.²⁸

2.3 Cíle regionální politiky

V počátcích vzniku regionální politiky nebyly cíle její součástí. Každá členská země si své regionální problémy řešila dle svého uvážení, možností a prostředků. Společenství taktéž z počátku nemělo záměr přesného a jednotného vymezení cílů, jež by byly prostřednictvím regionálních opatření uskutečňovány. Společenství však mělo v úmyslu získat roli koordinátora, a tak začalo doporučovat členským státům, aby se soustřeďovaly především na oblast vytváření a udržení pracovních míst, obzvláště pak v oblastech zemědělsky orientovaných regionů a regionech s úpadkem průmyslu. Tato doporučení představují první náznaky snahy o sjednocení doposud rozlišných národních cílů.²⁹

Zřetelnější snaha Společenství o koordinaci regionální politiky žádoucím směrem se objevuje v tzv. regionálních rozvojových programech. První závazné cíle pak navrhla Evropská komise a přijala Rada EHS v roce 1988 pro pětileté období 1989- 1993.³⁰

Cíle regionální politiky vycházejí z rozpoznání hlavních regionálních problémů a z pojetí státní hospodářské politiky. Pro jednotlivá časová období se pak konkretizují tak, aby bylo možné kontrolovat splnění těchto cílů a hodnotit jejich efektivitu.³¹ Z cílů jsou pak odvozovány nástroje regionální politiky.

²⁷ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 14.

²⁸ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 15.

²⁹ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 33.

³⁰ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 33-34.

³¹ WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (výchozí regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, s. 35

2.4 Nástroje regionální politiky

Stěžejní nástroje regionální a strukturální politiky EU, tj. strukturální fondy i Fond soudržnosti, mají pozitivní přínos na snižování regionálních rozdílů, a také ke zlepšování životního prostředí. „V různém rozsahu se podílejí na výstavbě infrastruktury, podpoře výrobního prostředí a podnikatelského prostředí, investují do lidských zdrojů. Význam těchto nástrojů je nezastupitelný i pro hospodářskou a sociální soudržnost v rámci Evropské unie.“³²

2.4.1 Fondy Evropské unie

Hlavními nástroji uplatňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU jsou Evropské fondy. Prostřednictvím těchto fondů dochází k rozdělování finančních prostředků, jež jsou určeny ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi jednotlivými regiony členských zemí.³³

Regionální politika EU, nazývaná také politika hospodářské a sociální soudržnosti (kohezní politika) představuje odraz principu solidarity, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů ve snaze o dosažení rovnováhy a zvýšení kvality života obyvatel celé Evropské unie.³⁴

Kohezní politika je uskutečňována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. V chudších či nějakým faktorem znevýhodněných regionech, čímž rozumíme např. venkovské, horské či pohraniční oblasti, oblasti s přírodním znevýhodněním, upadající průmyslové oblasti jsou uplatňovány strukturální fondy. Prostředky z těchto strukturálních fondů jsou čerpány v rámci programových období. Období mají podobu cyklů a mají předem určeny priority a cíle.³⁵

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

Tento fond se zaměřuje na oblast rozvoje, modernizaci a posilování hospodářství. Oblastmi podpory jsou investiční projekty (výstavba silnic a železnic), odstraňování ekologických zátěží, rekonstrukce kulturních památek, výsadba regenerační zeleně, budování stokových systémů, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních

³² WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 12.

³³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

³⁴ tamtéž

³⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

areálů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy apod.³⁶

Evropský sociální fond (ESF)

Evropský sociální fond je nejstarším ze strukturálních fondů. Podporuje aktivity z oblastí zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Tento fond se zaměřuje na neinvestiční projekty, jako jsou např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, rozvoj a tvorba vzdělávacích programů atd.³⁷

Kohezní fond (KF)

Tento pojem byl zaveden roku 1986 Jednotným evropským aktem. Je označován také jako Fond soudržnosti a zahrnuje veškeré aktivity, jež směřují ke snížení ekonomických a sociálních nerovností v Evropské unii. KF není strukturálním fondem a je určen na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Prostředky z tohoto fondu se vztahují na nové členské státy s hrubým domácím produktem nižším než 90% průměru EU.³⁸

Soustřeďuje se především na investiční projekty stejně jako Evropský fond pro regionální rozvoj, avšak pouze se zaměřením na infrastrukturní projekty většího rozsahu, jako je např. ochrana životního prostředí, transevropské dopravní sítě, oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie.³⁹

2.5 Legislativní zajištění regionální politiky EU

Regionální politika je komunitární, což znamená, že její realizace je uskutečňována členskými státy. Naproti tomu harmonizace a koordinace spadá do působnosti nadnárodní.⁴⁰

Maastrichtská smlouva z roku 1992 pozměnila a doplnila Smlouvu o Evropském hospodářském společenství a přejmenovala na Smlouvu o založení Evropského společenství.

³⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

³⁷ tamtéž

³⁸ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 29.

³⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

⁴⁰ JANKŮ, Martin. *Právní systém evropských společenství*. Praha: Computer Press, 2002. s. 9.

Základní změnou bylo dělení jednotlivých činností EU do tří pilířové struktury. Dosavadní Společenství bylo pojato jako první pilíř, vyznačující se kvalitou právní subjektivity. Podpisem Lisabonské smlouvy byla formálně zrušena pilířová struktura, avšak ve specifických případech se členění využívá dodnes. Touto smlouvou byla též zavedena třetí dimenze regionální politiky, a to „územní soudržnost“. Regionální politika, pak spadá do prvního pilíře „Evropská společenství“. ⁴¹

Unijní orgány přijímají opatření, která se vážou k realizaci strukturální politiky. Tyto jsou zakotveny v nařízeních Rady EU k strukturálním fondům. ⁴² Nařízení mají přímý účinek, charakter zákona s celounijní působností a jsou schvalovány vždy ve vztahu k novému programovému období. ⁴³

2.5.1 Primární právo

„Primární právo představuje základ práva Evropské unie a lze jej považovat za nejvyšší pramen práva EU. Smlouvy primárního práva daly vznik jednotlivým Společenstvím, poté Unii, specifikují pravomoci přenesené ze států členských na Unii, stanovují základní pravidla pro celkové fungování tohoto integračního celku“. ⁴⁴

Primární právo se skládá převážně ze Smluv EU, jež obsahují formální a věcná ustanovení, která tvoří rámec pro provádění politik evropských institucí. Specifikují také formální pravidla pro rozdělení pravomocí mezi Evropskou unií a členskými státy, stanoví základní pravidla definující rozsah politik a zajišťují strukturu pro opatření přijatá institucemi, která se týkají každé z nich. ⁴⁵

Regionální, zejména strukturální politika je v rámci Evropské unie zajištěna množstvím právních aktů. Za nejvýznamnější v oblasti regionální politiky a strukturálních fondů lze považovat právní akty Evropského společenství, kterými jsou články ze Smlouvy o založení Evropského společenství, jež se týkají strukturální a regionální politiky. Jedná se zejména o úvodní články 2 a 3 a články 130a až 130e hlavy XIV (Hospodářská a sociální soudržnost). ⁴⁶

Provádění strukturální a regionální politiky v EU je zakotveno ve Smlouvě o Evropském společenství, kde je včleněna pod titulem hospodářská a sociální soudržnost. V článku 130a

⁴¹ TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013. s. 47-49.

⁴² WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 48.

⁴³ TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013. s. 107-108.

⁴⁴ TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013. s. 100- 101.

⁴⁵EUROPA. *Primární právo* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z:

http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/decisionmaking_process/114530_cs.htm.

⁴⁶ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 48.

této smlouvy se uvádí, že Společenství usiluje zejména o snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje různých regionů a o zmírňování zaostalosti regionů, které jsou v nejméně výhodné situaci včetně venkovských oblastí. V článku 130b se pak uvádí, že Společenství podporuje dosažení těchto cílů prostřednictvím strukturálních fondů a v článku 130d je zakotven vznik Fondu soudržnosti.⁴⁷

S průřezovou politikou hospodářské a sociální soudržnosti souvisí také ostatní společné politiky Společenství. Jedná se především o oblast společných pravidel pro soutěž, obsažených v hlavě V. smlouvy. Například lze uvést článek 92- podpory poskytované státy, dále finanční ustanovení vymezující rozpočtové záležitosti Společenství v článku 199 až 209 a také články 130r až 130t, jež zahrnují oblast životního prostředí, Protokol o Hospodářském a sociálním výboru a Výboru regionů atd.⁴⁸

2.5.2 Sekundární právo

*„Sekundárními právními předpisy, jež se týkají strukturální a regionální politiky jsou především nařízení o strukturálních fondech a kohezním fondu. Tato nařízení jsou v členských státech přímo účinná a nejsou proto předmětem přenosu do legislativ národních, avšak je nezbytné vytvořit podmínky pro jejich využívání“.*⁴⁹

Nařízení pro období 2014 – 2020 byla schválena 17. prosince 2013:

- „obecné“ Nařízení Rady (ES) č. 1303/2013 ze 17. prosince 2013,
- Nařízení EP a Rady o Evropské územní spolupráci č. 1299/2013 ze 17. prosince 2013.
- Nařízení Rady (ES) o Fondu soudržnosti č. 1300/2013 ze 17. prosince 2013,
- Nařízení EP a Rady o Evropském fondu regionálního rozvoje č. 1301/2013 z 17. prosince 2013,
- Nařízení EP a Rady o Evropském seskupení pro územní spolupráci č. 1302/2013 ze 17. prosince 2013,
- Nařízení EP a Rady o Evropském sociálním fondu č. 1304/2013 ze 17. prosince 2013.

50

⁴⁷ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 48.

⁴⁸ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 49.

⁴⁹ tamtéž

⁵⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Příprava období 2014- 2020* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Kohezni-politika>.

Nařízení mají zajistit rámec regionální politiky EU v každém období. Zabezpečují též její efektivní implementaci a účinnou koordinaci. V nařízeních pro dané programové období jsou zakotveny cíle a kroky pro uskutečnění regionální politiky.

2.6 Regionální politika v programovém období 2014 – 2020

Dne 31. 12. 2013 bylo ukončeno programové období 2007- 2013 a 1. 1. 2014 tak začalo nové období, pro které v prosinci roku 2013 Rada Evropské unie formálně schválila nová pravidla a právní předpisy upravující další kolo investic v rámci politiky soudržnosti EU.

Regionální politika je v novém období navržena v souladu se strategií Evropa 2020, což je dlouhodobá vize rozvoje Evropské unie, která byla ovlivněna ze strany EU hospodářskou krizí, během níž došlo k odhalení strukturálních mezer a nedokonalostí v členských zemích.⁵¹

V souladu s desetiletou strategií Evropa 2020 zpracoval každý členský stát Dohodu o partnerství, která představuje klíčový strategický dokument definující hlavní strategie, oblasti podpor a jednotlivé priority daného členského státu napříč všemi dotčenými fondy regionální politiky v období 2014- 2020 a byla posouzena a schválena Evropskou komisí. Této Dohodě se budeme věnovat dále v této práci.

2.6.1 Nástroje

Podstatnými nástroji, které slouží k dosažení cílů regionální politiky, jsou strukturální fondy, konkrétně pak Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond a Fond soudržnosti. Tyto fondy se souhrnně nazývají Evropské strukturální a investiční fondy, zkráceně ESIF a jsou hlavním zdrojem investic na úrovni EU. Jejich náplň se dle výše uvedeného příliš nemění, avšak mělo by dojít ke zjednodušení a zároveň harmonizaci pravidel jednotlivých fondů. Do této skupiny dále kromě dvou výše zmíněných strukturálních fondů a Fondu soudržnosti tvoří také Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond. Náplň těchto fondů se v období 2014- 2020 příliš nemění:

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)** se zaměřuje zejména na podporu produktivních investic převážně pro malé a střední podniky, budování infrastruktur pro základní služby občanům a podnikatelům, investice do výzkumu a vývoje, do zajištění vnitřního potenciálu regionů a pro vytváření sítí, spolupráce a výměnu zkušeností.

⁵¹ Cohesion Policy – A Real Driver for Growth in Europe. *PANORAMA Inforegio* [online]. Winter 2013, No. 48. [cit. 2014-02-10]. s. 4- 7. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag48/mag48_cs.pdf.

- **Evropský sociální fond (ESF)** s cílem podpořit vysokou úroveň zaměstnanosti a kvalitní zaměstnání, mobilitu pracovních sil, povzbudit k vyšší úrovni vzdělávání a výcviku, podporovat rovnost pohlaví, rovné příležitosti a nediskriminaci a podpořit sociální začleňování a boj s chudobou. Význam ESF neustále roste a každý rok pomůže milionům lidí, což bylo důvodem pro zavedení povinného minimálního podílu, který je stanoven nejméně na 23,1% rozpočtu celé politiky soudržnosti.
- **Fond soudržnosti (FS)** se soustřeďuje na investice do infrastruktury v oblastech životního prostředí, dopravní infrastruktury evropského významu a efektivního využívání energie.
- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)** je zacílen na podporu konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelné nakládání s přírodními zdroji a vyvážený rozvoj venkovských území.
- **Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)** slouží na podporu akvakultury, která bude konkurenceschopná, životaschopná a sociálně i environmentálně udržitelná, a podpoří rozvoj území.⁵²

2.6.2 Cíle

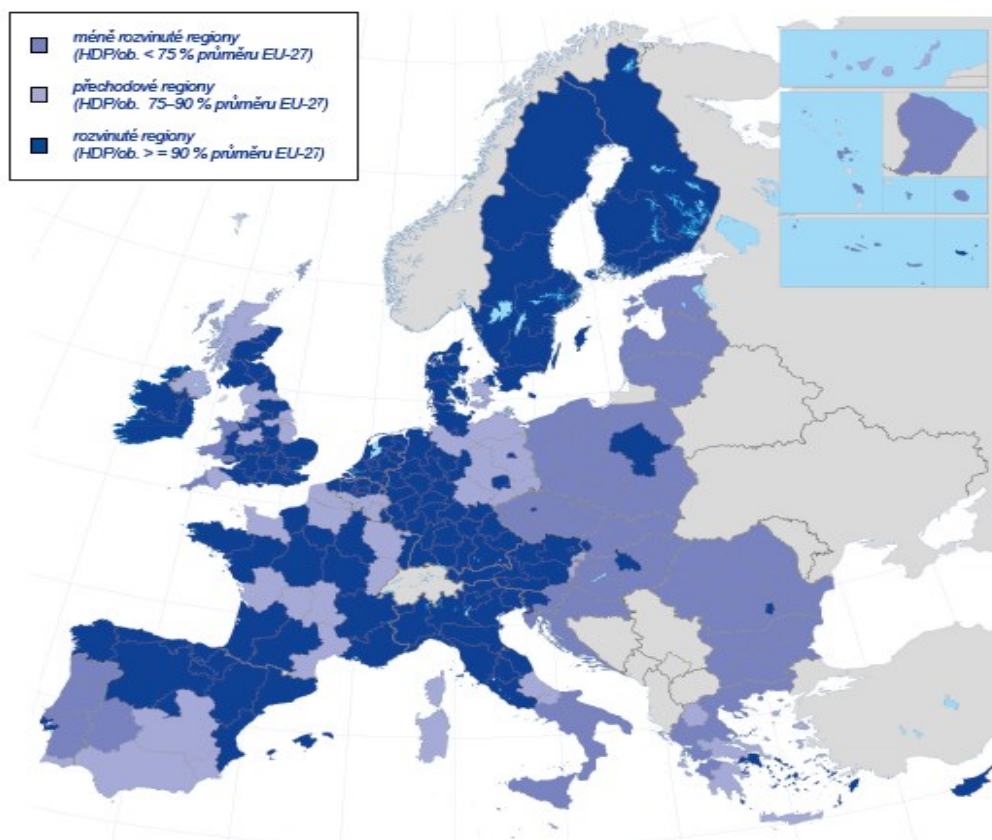
Pro programové období 2014- 2020 jsou stanoveny dva cíle. Pro tyto cíle jsou vymezeny každou členskou zemí operační programy. Pro operační programy jsou pak specifikovány prioritní osy s vytyčenými cíli, opatřeními a financováním.

Cíl 1, který nese název „Investice pro růst a zaměstnanost“, je podporován všemi fondy. Strukturální fondy podporují první cíl ve všech regionech, které odpovídají úrovni 2 společné klasifikace územních statistických jednotek vytvořené nařízením (ES) č.1095/2003, ve znění nařízení (ES) č. 105/2007. Jedná se o tři nové kategorie regionů úrovně NUTS 2, kterými jsou:

- méně rozvinuté regiony (HDP nižší než 75% průměru zemí EU27),
- přechodové regiony (HDP 75% až 90% průměru zemí EU27),
- rozvinutější regiony (HDP vyšší než 90% průměru zemí EU27).

⁵² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Příprava období 2014- 2020* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Kohezni-politika>.

Obrázek 2.2 Nově vzniklé kategorie regionů

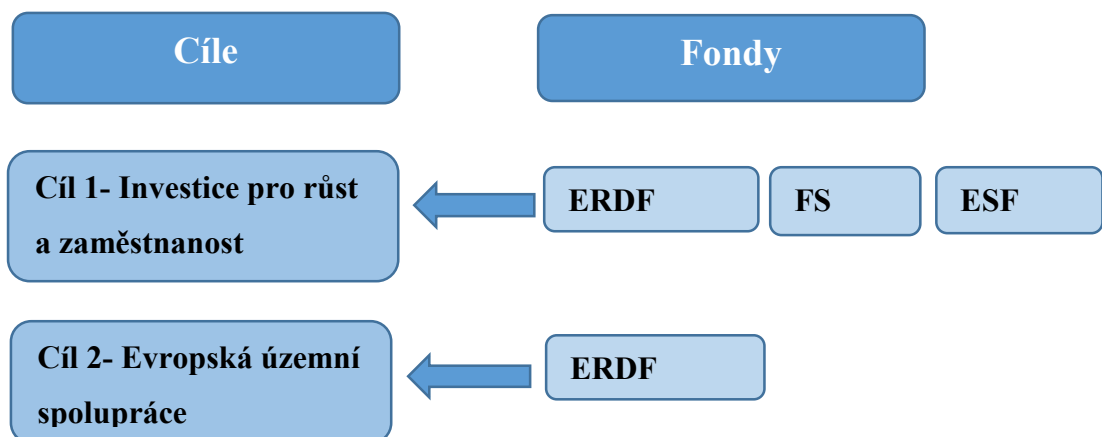

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Evropské fondy jednoduše pro lidi 2020* [online]. Praha: MMR, březen 2015 [cit. 2015-04-08]. s. 5. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2987622b-0f7d-459a-90f5-281b7a9b53ab/publikace-ROADSHOW_2.pdf?ext=.pdf.

Cíl 2 představuje „Evropská územní spolupráce“, která má být podporována Evropským fondem pro regionální rozvoj. V rámci tohoto cíle je podporována přeshraniční spolupráce na velkých nadnárodních územích, námořní spolupráce a meziregionální spolupráce. Tyto programy se týkají hraničních regionů NUTS 3, jež sousedí s regiony jiného členského státu.

Následující obrázek znázorňuje, jak se fondy EU podílí na jednotlivých cílech.

Obrázek 2.3 Fondy regionální politiky EU pro období 2014- 2020 a cíle

Zdroj: Vlastní zpracování

2.6.3 Finanční rámec

Příprava programového období 2014- 2020 probíhá ve veškerém souladu s víceletým finančním rámcem EU.

Víceletý finanční rámec (VFR) nepředstavuje samotný rozpočet EU na sedm let, ale jedná se o mechanismus, jež zajišťuje předvídatelnost výdajů z rozpočtu EU a současně dodržování přísné rozpočtové kázně. Definuje maximální částky, tzv. stropy, které je možné využít pro každou větší oblast výdajů rozpočtu EU. V tomto rámci musí Evropský parlament a Rada, jež spolu tvoří rozpočtový orgán Unie, schválit každý rok rozpočet na rok následující. Ve skutečnosti je pak každý schválený rozpočet na rok vždy nižší než celkový strop VFR.⁵³ VFR tedy není samotným rozpočtem, ale poskytuje rámec pro finanční plánování v časovém horizontu sedmi let a umožní tak předvídat výdaje EU. Umožní také provádět společné politiky během daného období s cílem dosáhnout vyšší účinnosti.

Dne 19. 11. 2013 odhlasoval Evropský parlament v Bruselu body, které se týkají VFR na období 2014- 2020. Formálně byla legislativa k Víceletému finančnímu rámci 2014 – 2020, tedy nařízení o VFR a Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí

⁵³ EVROPSKÁ KOMISE. *Návrh evropské komise na víceletý finanční rámec pro období 2014- 2020* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, červen 2011 [cit. 2014-02-10], s. 3. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/217004/Navrh_Evropske_komise_na_vicelety_financi_ramec_pro_obdobi_2014___2020_publicace_.pdf.

o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a o řádném finančním řízení, schválena dne 2. prosince 2013.⁵⁴

Nová dohoda o víceletém finančním rámci na léta 2014- 2020 se vyznačuje především větší flexibilitou, která spočívá v tom, že finance, jež nebudou utraceny v jednom roce, bude možné využít v roce následujícím bez omezení během prvních tří let programového období. V roce 2018 pak bude strop pro převedení prostředků nastaven na 7 miliard EUR, v roce 2019 na 9 miliard EUR a v roce závěrečném na 10 miliard EUR. Mělo by tak být dosaženo „plného využití“ víceletého rozpočtu.⁵⁵

Celková výše rozpočtu představuje necelých 960 miliard EUR v závazcích (položky, jež představují příslib vynaložení určených prostředků do konkrétní oblasti, v rámci strukturálních fondů tedy financování víceletých projektů), respektive 908,4 miliard EUR v platbách.⁵⁶ Tento VFR bude v roce 2016 přezkoumán Komisí, bude zhodnocena hospodářská situace a makroekonomické údaje.

Víceletý finanční rámec je pro období 2014–2020 členěn do šesti okruhů výdajů, tzv. headingů, které odpovídají různým oblastem činností EU. Jde o okruhy:

1. Inteligentní růst podporující začlenění,
 - 1a- Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost,
 - 1b- Hospodářská, sociální a územní soudržnost,
2. Udržitelný růst: přírodní zdroje,
3. Bezpečnost a občanství,
4. Globální Evropa,
5. Správa,
6. Vyrovnávací náhrady.

Základním prvkem VFR je politika soudržnosti, rozvoj venkova, námořní a rybářská politika, jež budou mít na výdajích nejvyšší podíl.⁵⁷

⁵⁴ MINISTERSTVO FINANCÍ. *Víceletý finanční rámec 2014- 2020* [online]. 14. 1. 2015. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/vicelety-financni-ramec/vicelety-financni-ramec-2014--2020-20232>.

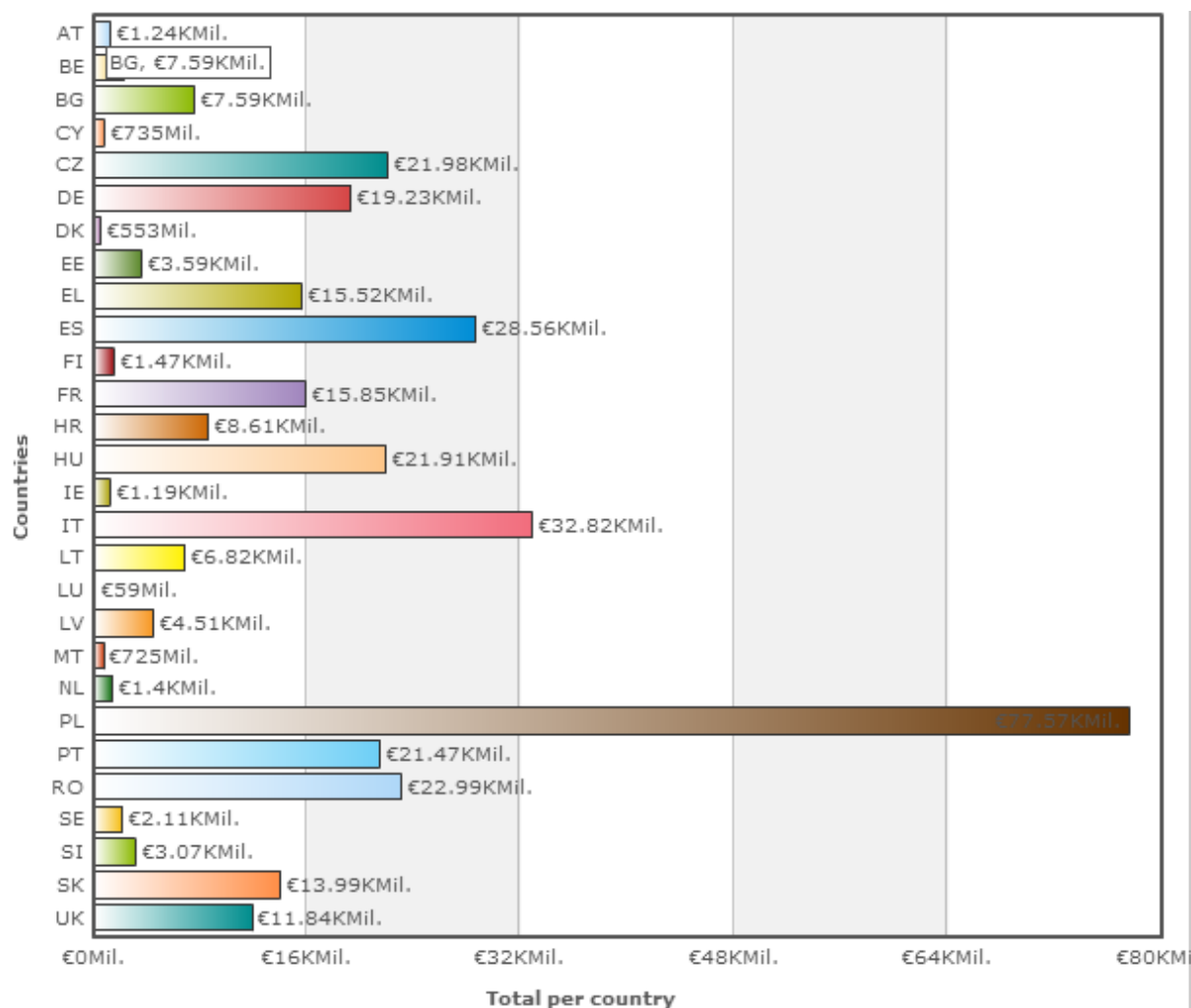
⁵⁵ EURACTIV. *Příští víceletý finanční rámec EU bude pružnější* [online]. 28. 6. 2013. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/pristi-vicelety-financni-ramec-eu-bude-pruznejsi-010941>.

⁵⁶ tamtéž

⁵⁷ EUROPEAN COMMISSION. *The Multiannual Financial Framework 2014 – 2020 and EU budget 2014 - The Figures* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 [cit. 2015-02-10]. s. 8. Dostupné z: <http://bookshop.europa.eu/en/multiannual-financial-framework-2014-2020-and-eu-budget-2014-pbKV0413055/?CatalogCategoryID=mpgKABstFogAAAEjbIUY4e5K>.

Finanční alokace EU na Kohezní politiku 2014 - 2020 pro jednotlivé členské země znázorňuje následující graf.

Graf 2.1 Finanční alokace kohezní politiky v programovacím období 2014 – 2020 (v mld. EUR, v současných cenách)

Zdroj: EVROPSKÁ KOMISE. *Rozpočet na období 2014- 2020*. [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/funding/available-budget.

Na horizontální ose lze vidět výši finančních prostředků, na ose vertikální jsou zachyceny jednotlivé členské státy. Na kohezní politiku v období 2014- 2020 je vyčleněna částka 351, 8 mld. EUR, což představuje více než jednu třetinu v rámci víceletého finančního rámce na toto období. Pro Českou republiku je vyčleněno 21,98 mld. EUR, jak vyplývá z výše uvedeného grafu.

ČR se podařilo prosazení pravidla čerpání prostředků „N+3“, které umožňuje čerpat prostředky těchto fondů ještě v průběhu následujících tří let.

Úroveň financování je přizpůsobena úrovni rozvoje regionů, které jsou rozděleny do třech kategorií na základě HDP na osobu v daném státě. První kategorii tvoří méně rozvinuté regiony (HDP nižší než 75% průměru zemí EU27), které mohou čerpat z Fondu soudržnosti, dále přechodové regiony (HDP 75% až 90% průměru zemí EU27) a rozvinutější regiony (HDP vyšší než 90% průměru zemí EU27), které mohou čerpat z ERDF a ESF.

2.6.4 Příprava ČR na programové období 2014- 2020

Příprava České republiky na nové programové období probíhá od roku 2010 a koordinace vývoje spadá do pravomocí Ministerstva pro místní rozvoj ČR, které stojí v čele procesu. Ministerstvo pro místní rozvoj dále však spolupracuje s množstvím partnerů na národní a regionální úrovni a přispívá k naplňování principu partnerství.

V roce 2011 vláda projednala dokument s názvem „Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky, obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013“ svým usnesením č. 650/2011 v srpnu roku 2011. Další krok byl ukončen s přijetím vládního usnesení, které nese název „Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014- 2020- Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce“ pod č. 867/2012 ze dne 28. listopadu 2012. První návrh Dohody o partnerství byl projednán v červnu 2013 a bylo k němu přijato usnesení č. 447/2013 s názvem „Návrh Dohody o partnerství v programovém období 2014- 2020“. Ke konci roku pak byla vládě předložena informace o aktuálním stavu této Dohody a programů pro programové období 2014- 2020.⁵⁸

V únoru 2014 byl návrh Dohody o partnerství pro programové období 2014- 2020 spolu s přílohou „Hodnocení naplňování předběžných podmínek“ včetně „SEA dokumentace posouzení jejích vlivů na životní prostředí“ předán Ministerstvu životního prostředí. Další verze Dohody pak byla předložena v dubnu 2014, a vláda ji schválila usnesením č. 242/2014. Dne 26. srpna 2014 byla definitivně schválena Evropskou komisí, čímž byl ukončen téměř tříletý proces vyjednávání o tomto dokumentu.⁵⁹

⁵⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Příprava období 2014- 2020* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Kohezni-politika>.

⁵⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Příprava období 2014- 2020* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Kohezni-politika>.

Pro období 2014- 2020 byly definovány čtyři základní principy, jež mají směřovat k účinnému a efektivnímu využívání všech fondů EU:

- princip strategického zaměření a propojování,
- princip podpory fungujícího trhu,
- princip podpory kvalitních projektů,
- princip snadnější přípravy a realizace projektů.⁶⁰

Během července 2014 vláda na svých zasedáních postupně schválila operační programy pro aktuální programové období. Programy byly vymezeny v návaznosti na osm tematických okruhů stanovených na národní úrovni. Ty představují „převodník“ mezi úrovní národních rozvojových priorit a cílů a prioritních os jednotlivých programů.

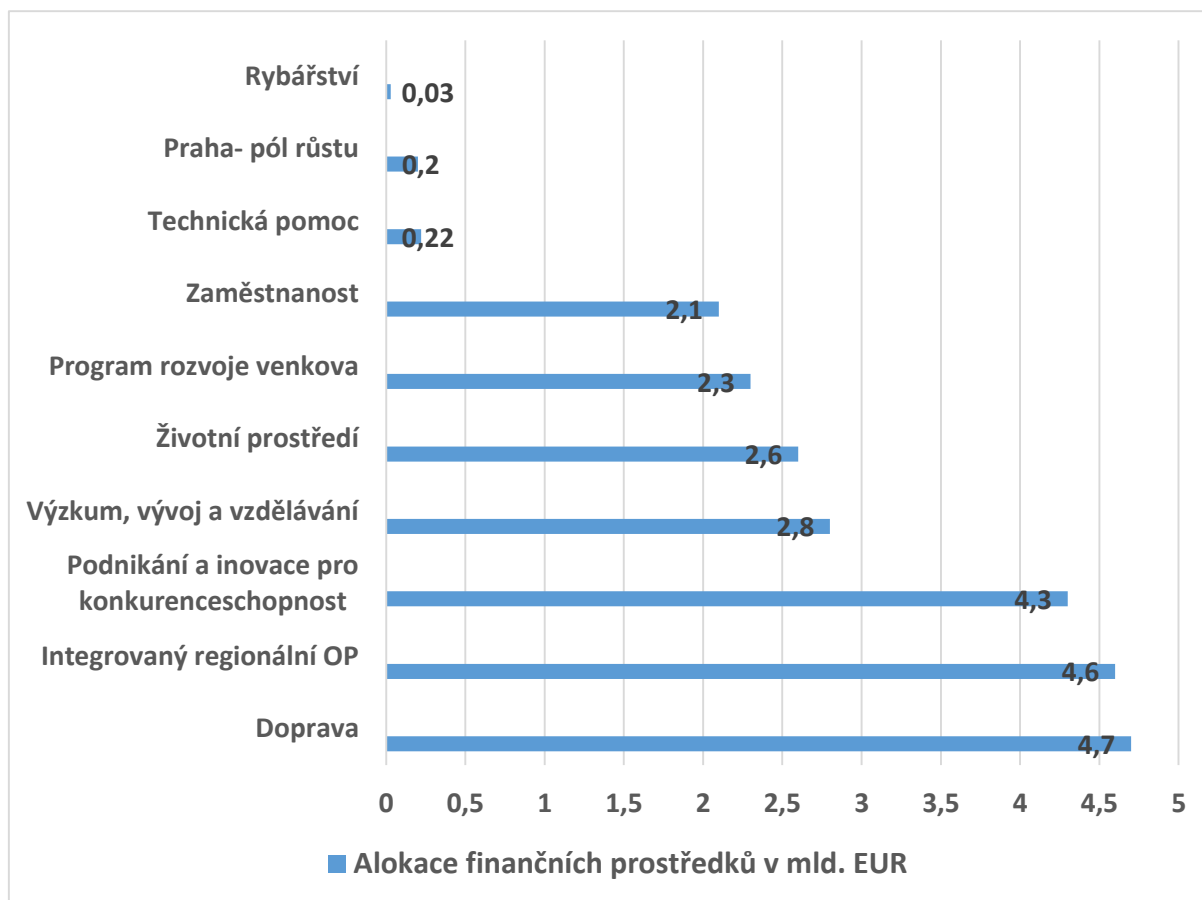
V rámci Cíle 1- Investice pro růst a zaměstnanost byly vymezeny tyto operační programy:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost,
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání,
- OP Zaměstnanost,
- OP Doprava,
- OP Životní prostředí,
- Integrovaný regionální OP,
- OP Praha – pól růstu ČR,
- OP Technická pomoc,
- OP Rybářství,
- OP rozvoje venkova.

Alokace Evropských strukturálních a investičních fondů mezi programy v období 2014-2020 můžeme vidět v následujícím grafu. Nejvyšší částka, 4,7 mld. EUR je určena pro OP Doprava, naopak nejméně, 0,03 mld. EUR je částka, která směřuje na OP Rybářství.

⁶⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Základní obrysy budoucího programového období 2014 - 2020 jsou schváleny* [online]. 28. 11. 2012 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>.

Graf 2.2 Alokace Evropských strukturálních a investičních fondů mezi programy v období 2014- 2020

Zdroj: Vlastní zpracování dle MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Programy pro programové období 2014- 2020*. [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>.

V rámci Cíle 2- Evropská územní spolupráce jsou vymezeny následující operační programy:

- OP přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a Českou republikou,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a Českou republikou,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou,
- Program nadnárodní spolupráce Central Europe 2020,
- OP nadnárodní spolupráce Danube,
- Operační programy meziregionální spolupráce, koordinované na území České republiky,

- ESPON 2020
- Operační program INTERACT III.⁶¹

2.6.5 Národní orgán pro koordinaci

*„Národní orgán pro koordinaci (NOK) představuje centrální metodický a koordinační orgán pro implementaci programů spolufinancovaných z fondů EU v programovém období 2007- 2013 a 2014- 2020.“*⁶² Je zastřešujícím orgánem pro všechny operační programy v České republice. NOK působí v rámci Ministerstva pro místní rozvoj ČR, a to na základě usnesení vlády ČR č. 198 z 22. února 2006 a č. 448 z 12. června 2013.

„Centrální metodická a koordinační role NOK vychází z následujících principů efektivního řízení:

- *existence jednoho centrálního metodického orgánu v oblasti implementačního prostředí,*
- *existence centrálního koordinačního orgánu pro sledování realizace všech programů spolufinancovaných z fondů EU,*
- *existence jednoho oficiálního partnera vůči Evropské komisi v otázce realizace politiky soudržnosti,*
- *existence jednoho správce monitorovacího systému,*
- *existence jednoho centrálního orgánu pro oblast publicity a budování absorpční kapacity.“*⁶³

V současném programovém období plní Ministerstvo pro místní rozvoj funkci hlavního partnera Evropské komise. Na základě zkušeností z programového období 2007- 2013, provedených hodnocení efektivity systému řízení a implementace fondů EU v ČR je centrální řízení a koordinace pro současné období posilováno. Cílem nastavení systému a aktivit NOK je především zabezpečení efektivního vyčerpání přidělené alokace z fondů EU Českou republikou.⁶⁴

⁶¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Programy pro programové období 2014- 2020* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>.

⁶² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Programy pro programové období 2014- 2020* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci>.

⁶³ tamtéž

⁶⁴ tamtéž

Mezi činnosti NOK patří:

- vymezování standardů a pravidel pro realizaci programů spolufinancovaných z EU,
- sledování a vyhodnocování realizace programů, následné předkládání návrhů opatření ke zlepšení daných výsledků,
- informování EK o realizaci programů spolufinancovaných z fondů EU,
- správa jednotného informačního systému pro zabezpečení kvalitních dat,
- zajištění informační kampaně o čerpání prostředků z fondů EU v České republice,
- koordinace naplňování předběžných podmínek stanovených EK pro současné programové období,
- podpora rozvoje znalostí a dovedností pracovníků zapojených do realizace programů,
- dohled nad dodržováním pravidel stanovených příslušnými evropskými a národními předpisy v oblasti implementace fondů EU,
- koordinace zpracování výročních zpráv a dalších dokumentů předkládaných EK,
- spolupráce s dalšími partnerskými orgány, zejména s Ministerstvem financí.⁶⁵

⁶⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Programy pro programové období 2014- 2020* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci>.

2.6.6 Rozdíly programového období 2007- 2013 a 2014- 2020

V programovém období 2014- 2020 se objevují jisté odlišnosti oproti předchozímu programovému období. Tabulka níže zobrazuje rozdíly ve vybraných faktorech v rámci dvou programovacích období.

Mezi nejdůležitější novinky programového období 2014- 2020 patří například rozšíření počtu zapojených fondů, kdy nově je zapojen Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond. Dalšími změnami jsou vyšší měřitelnost přínosu operací, jež budou podpořeny a rozšíření fungování monitorovacího systému, což zahrnuje zjednodušení administrativních prací. Došlo také ke snížení počtu operačních programů a stanovení jednoho regionálního operačního programu (místo původních sedmi regionálních operačních programů) a další.

Tabulka 2.2 Porovnání vybraných faktorů v programovém období 2007- 2013 a 2014- 2020

	2007- 2013	2014- 2020
Základní strategický dokument	<ul style="list-style-type: none">• Lisabonská strategie (2000 – 2010)• Strategie Evropa 2020 (2011 - 2020)	<ul style="list-style-type: none">• Strategie Evropa 2020
Cíle	<ul style="list-style-type: none">• Cíl 1 – Konvergence• Cíl 2- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost• Cíl 3 – Evropská územní spolupráce	<ul style="list-style-type: none">• Cíl 1 – Investice pro růst a zaměstnanost• Cíl 2 – Evropská územní spolupráce
Počet OP v ČR	26	20
Finanční prostředky fondů EU	347 mld. EUR	351,8 mld. EUR
Finanční prostředky fondů ČR	26,69 mld. EUR	21,98 mld. EUR
Časová způsobilost výdajů	2008 – 2010: pravidlo N+3 2011 – 2013: pravidlo N+2	pravidlo N+3

Zdroj: Vlastní zpracování

3 KONCEPCE ROZVOJE REGIONU RÝMAŘOVSKA – STRATEGICKÉ DOKUMENTY

V následující části se budeme věnovat strategickým dokumentům, které slouží pro aplikaci politiky Evropské unie v České republice. Jednotlivé návaznosti uvádí vyobrazení níže.

Obrázek 3.1 Návaznosti klíčových dokumentů

Zdroj: Vlastní zpracování dle ROP Střední Morava. *Klíčové dokumenty* [online]. [cit. 2015-02-10].
Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/klicove-dokumenty>.

3.1 Strategie Evropa 2020

Hlavní a zastřešujícím strategickým dokumentem na úrovni EU pro tvorbu rozvojových priorit v oblasti kohezní politiky po roce 2013 představuje Strategie Evropa 2020. V rámci sloganu „inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ naznačuje, jak by mělo vypadat „evropské sociálně tržní hospodářství pro 21. století“. Definuje tři ideály, kterých by mělo být dosaženo do roku 2020.

Desetiletá Strategie Evropa 2020 byla představena Evropskou komisí dne 3. března 2010. Tato strategie nahrazuje tzv. Lisabonskou strategii, jejíž časový horizont vypršel rokem 2010. Cílem strategie Evropa 2020 je dosáhnout hospodářského růstu a větší zaměstnanosti.

Tento koncept má přispět k vyřešení nedostatků současného modelu hospodářského růstu, tzn. takový hospodářský růst, jenž bude založen na principech znalostní ekonomiky, bude udržitelný a bude podporovat začleňování, sociální a územní. Dále směřuje k vytvoření podmínek pro inteligentní a udržitelný růst, jež podporuje sociální začlenění. Nemá sloužit jen k překonání současné krize, z níž se evropské ekonomiky postupně zotavují.⁶⁶

Z podstaty Strategie vyplývá, že se značně dotýká výrazné části sektorových politik a její naplňování bude mít široké dopady na hospodářské a sociální prostředí v jednotlivých členských státech.

Strategie Evropa 2020 vychází ze tří hlavních priorit:

- *inteligentní růst*, který bude rozvíjen za podpory inovací a znalostí,
- *udržitelný růst* s cílem podporovat ekonomiku méně náročnou na zdroje a zároveň konkurenceschopnější a ekologičtější,
- *růst podporující začlenění*, spočívající v podpoře ekonomiky s vysokou zaměstnaností, s charakterem sociální a územní soudržnosti.⁶⁷

V rámci této strategie bylo stanoveno také pět hlavních cílů, které musí být do konce tohoto desetiletí dosaženy. Jedná se o oblast zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, klimatu a energetiky, vzdělávání, sociálního začleňování a chudoby. V souladu s těmito cíli by si měly členské státy stanovit ve spolupráci s Evropskou komisí národní cíle s ohledem na hospodářská a sociální specifika dané země. Hlavní cíle strategie Evropa 2020 konkrétně představují tyto nároky:

⁶⁶VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Strategie Evropa 2020* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>.

⁶⁷EVROPSKÁ KOMISE. *Evropa 2020* [online]. Brusel: Evropská komise, březen 2010 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:CS:PDF>.

- dosažení 75% zaměstnanosti žen a mužů ve věku od 20 do 64 let, mimo jiné i prostřednictvím vyšší účasti mladých lidí, starších pracovníků a pracovníků s nízkou kvalifikací a lepší integrace legálních migrantů,
- zlepšení podmínek pro výzkum a vývoj, zejména investice soukromé investice ve výši 3 % HDP,
- dosažení cíle „20-20-20“, tedy snížení emisí skleníkových plynů o 20 % oproti úrovní roku 1990 a zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů v konečné spotřebě energie na 20 % a posun ke zvýšení energetické účinnosti o 20 %,
- zlepšení úrovně vzdělání, zejména snahou snížit míru předčasného ukončování školní docházky pod hranici 10 % a zároveň zvýšit podíl osob ve věku 30-34 let s dokončeným vysokoškolského vzdělání na 40 %,
- podpora sociálního začlenění, snížení počtu lidí ohrožených chudobou nebo vyloučením nejméně o 20 milionů.⁶⁸

3.1.1 Strategie Evropa 2020 v České republice

Doporučení pro jednotlivé země zpracovává Evropská komise pro každý členský stát a analyzuje zde hospodářskou situaci daného státu. Následně doporučuje opatření vycházející z konkrétní situace státu, jež by měla být přijata. Doporučení se týkají řady oblastí, například stavu veřejných financí, vzdělávání a inovací, efektivity veřejné správy, vytváření pracovních míst atd. Doporučení pro jednotlivé země posléze na nejvyšší úrovni schvalují vedoucí představitelé států na zasedání Evropské rady.⁶⁹

S ohledem na doporučení o podobě národních cílů České republiky a další okolnosti, schválila vláda ČR dne 7. června 2010 některé kvantifikované národní hlavní cíle a podcíle v rámci Strategie Evropa 2020. Následně, dne 1. září 2010, byly tyto cíle rozšířeny, když Výbor pro Evropskou unii schválil národní cíl v oblasti sociálního začleňování a snížení chudoby.⁷⁰

Každá země má jiné hospodářské podmínky, a proto tedy cíle stanovené na úrovni celé EU převádí na vnitrostátní cíle obsažené v národním programu reforem. Tento program představuje politiky a opatření daného státu, které mají za cíl podporovat růst a zaměstnanost a

⁶⁸VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Strategie Evropa 2020* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>.

⁶⁹EVROPSKÁ KOMISE. *Evropa 2020 v České republice* [online]. 23. 10. 2014 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/ceska-republika/country-specific-recommendations/index_cs.htm.

⁷⁰ tamtéž

vést k plnění cílů Strategie. Národní program reforem je předkládán s programem stability, jež stanoví rozpočtové plány daného státu na období příštích tří až čtyřech let.

V krátkodobém horizontu je pro Českou republiku hlavním úkolem ukončit dlouhé období utlumeného růstu. Dosáhnout toho chce tak, že se bude soustředit na veřejné investice do infrastruktury, lepší fungování veřejné správy, aktivizaci nevyužitého potenciálu pracovní síly, efektivnější využívání základny pro výzkum a vývoj a díky zajištění účinné absorpce finančních prostředků EU.

Komise pro Českou republiku vydala sedm konkrétních doporučení. Ta mají přispět ke zlepšení výkonu hospodářství země a zasahují do oblasti veřejné správy, veřejných financí, zdanění, důchodů a zdravotní péče, trhu práce, vzdělávání, odborné přípravy a mobility, služeb.

3.2 Dohoda o partnerství České republiky a Evropské Unie

Dohoda o partnerství pro programové období 2014- 2020 představuje strategický dokument vypracovaný daným členským státem, založený na pečlivé analýze sociální a ekonomické situace, ekonomických trendů a potřeb České republiky, na jejichž základě jsou dány priority pro financování v současném období při sledování naplňování společných cílů EU. Důraz je přikládán výsledkům sledovaným prostřednictvím indikátorů finančních ukazatelů a vyhodnocovaným podle Evaluačního plánu v souladu s principem 3E(hospodárnost, efektivnost, účinnost).⁷¹

Dohoda o partnerství byla mezi Evropskou komisí a Českou republikou uzavřena 26. srpna 2014. Tímto dokumentem jsou definovány hlavní oblasti, které mají být v příštích letech, až do roku 2020, z evropských fondů financovány. „*Investice budou primárně směřovány na podporu inovací, odborné přípravy a vzdělávání. To má napomoci řešení nezaměstnanosti, podpořit konkurenceschopnost a hospodářský růst, podnikání a boj proti sociálnímu vyloučení a pomoci vytvořit ekonomiku účinně využívající zdroje šetrnou k životnímu prostředí.*“⁷²

⁷¹MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014- 2020* [online]. Praha: MMR, srpen 2014 [cit. 2015-04-8]. s. 5. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6231de90-b818-4bf7-9d07-232e41da9567/Dohoda-o-partnerstvi_schvalena-EK-26-8-2014.pdf?ext=.pdf.

⁷² SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY. *Uzavřena Dohoda o partnerství pro programové období 2014- 2020* [online]. 27. 8. 2014 [cit. 2015-04-8]. Dostupné z: <http://www.spcr.cz/aktivita/evropske-a-mezinarodni-vztahy/eu-infoservis/evropska-komise/7609-uzavrena-dohoda-o-partnerstvi-pro-programove-obdobi-2014-2020>.

Předmětem „Dohody“ je strategie pro optimální využívání ESIF v České republice, tedy jak budou finanční prostředky z pěti fondů využívány, aby pomohly České republice splnit cíle v oblasti inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění.⁷³

„Dohoda“ zastřešuje čerpání finančních prostředků z ESIF, kdy prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu (ESF), Fondu soudržnosti (FS), Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF) by měla Česká republika přispět k naplňování strategie Evropa 2020.

„Dohoda“ je zpracována dle čl. 15 obecného nařízení ESIF⁷⁴, které určuje její obsah a zároveň se šablonou Evropské komise (Draft Template and Guidelines on the Content of the Partnership Agreement), jež jej dále rozvádí. Vypracování „Dohody“ se dle přístupu založeného na víceúrovňové správě, účastnili také regionální partneři, sociální a hospodářští partneři a také akademická, nezisková a podnikatelská sféra.

Dokument se skládá z 221 stran a příloh. Je rozčleněn do několika částí. První část se je zaměřena na formulaci zajištění provázanosti se Strategií Evropa 2020. Následuje popsání opatření k zajištění účinné implementace. Další částí je popis integrovaného postupu k územnímu rozvoji, podporovanému fondy nebo shrnutí těchto přístupů k územnímu rozvoji na základě obsahu programů. Poslední část tvoří opatření k zajištění efektivní implementace dohody a programů.

⁷³ EVROPSKÁ KOMISE. *Evropská komise uzavřela „dohodu o partnerství“ s Českou republikou o využití strukturálních a investičních fondů EU pro růst a zaměstnanost v období 2014–2020* [online]. 26. 8. 2014[cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-947_cs.htm.

⁷⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

3.2.1 Rozpočet dle Dohody o partnerství

Na oblast politiky soudržnosti je umožněno investovat 22 miliard EUR, včetně 340 milionů EUR pro Evropskou územní spolupráci, 13 milionů EUR pro Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí. Česká republika obdrží dále 2 miliardy EUR na rozvoj zemědělství a venkovských oblastí, 31 milionu EUR na odvětví rybářství a akvakultury z ENRF.⁷⁵

Investice z fondů by měly být zaměřeny na omezený počet priorit. Proto do podpory výzkumu a inovací bude soustředěno 2,5 miliardy EUR, na zlepšování přístupu k informačním a komunikačním technologiím bude vynaložena 1 miliarda EUR, na posilování konkurenceschopnosti 1,4 miliardy EUR a pro podporu přechodu na nízkouhlíkové hospodářství je určena částka 2,2 miliardy EUR.⁷⁶

Podíl ESF na financování politiky soudržnosti představuje 3,4 miliardy EUR, tedy 22,3 %. Do udržitelného rozvoje měst bude z prostředků EFRR investováno minimálně 5 %, na plnění cílů v oblasti změn klimatu pak více než 22% z ESIF.⁷⁷

3.2.2 Operační programy

Souběžně s vyjednáváním Dohody o partnerství byly také připravovány jednotlivé programy. Jejich příprava je koordinována jednotlivými ministerstvy, do jejichž působnosti daná problematika patří. Hlavním orgánem pro koordinaci je pak Ministerstvo pro místní rozvoj.

Jak jsme zmínili již v části věnované přípravám ČR na programové období 2014- 2020, bylo vymezeno osm operačních programů prostřednictvím, kterých bude realizována politika soudržnosti:

- 2 národní operační programy spolufinancované z EFRR (Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost; Integrovaný regionální operační program);
- 2 národní operační programy spolufinancované z EFRR a FS (Doprava; Životní prostředí);
- 2 národní operační programy spolufinancované z ESF a EFRR (Výzkum, vývoj a vzdělávání; Praha – pól růstu);
- 1 národní operační program spolufinancovaný z ESF (Zaměstnanost);

⁷⁵ EVROPSKÁ KOMISE. *Shrnutí dohody o partnerství s Českou republikou, 2014–2020* [online]. Brusel: Evropská komise, srpen 2014 [cit. 2015-04-08]. s. 1-3. Dostupné z: http://ec.europa.eu/contracts_grants/pa/partnership-agreement-czech-summary_cs.pdf.

⁷⁶ tamtéž

⁷⁷ tamtéž

- 1 národní operační program spolufinancovaný z FS (Technická pomoc).

Navíc je zde také program pro rozvoj venkova financovaný z EZFRV a program pro podporu rybářství financovaný z ENRF.⁷⁸

3.3 Národní dokument k územní dimenzi

Územní dimenze je zakotvena v Dohodě o partnerství. Územní dimenze je chápána jako možnost koncentrovat prostředky z programů ESIF do specifických typů území podporující jednak konkurenceschopnost České republiky a také zajišťující vyrovnávání územních disparit.

Územní dimenze představuje soubor činností a opatření, jež jsou založeny na investicích z evropských strukturálních fondů mající určitou vazbu a dopad do konkrétního území. Měla by být opakem současné koncepce, založené na plošném financování široké škály projektů, kdy je často postrádána jasná vazba na území, kde je uskutečňována.

Národní dokument k územní dimenzi byl schválen dne 27. srpna 2014. Zaměřuje se na koordinaci intervencí na úrovni národní a regionální a podkládá si za cíl zajistit podporu rovnoměrného rozvoje území.

Dokument obsahuje identifikace územních průmětů intervencí relevantních programů ESIF. V rámci dokumentu byly analyzovány relevantní operační programy.⁷⁹ Jedná se o OP v rámci Cíle 1.

Naopak nebyly analyzovány OP, které jsou zařazeny pod Cíl 2 Evropská území spolupráce, které jsme zmínili již výše v této práci, jelikož tyto mají územní dimenzi ve všech svých specifických cílech.

Dokument je rozdělen do 4 částí. První část je tvořena úvodní kapitolou, která je zaměřena na základní informace ohledně cílů dokumentu a jeho návaznosti na národní dokumenty. Druhá část je věnována důkladné analýze problémů popsanych v Dohodě o partnerství. Byly zde také využity pracovní verze relevantních programů, které byly v době zpracovávání k dispozici. *„Byly identifikovány potřeby rozvoje dle problémových oblastí Dohody o partnerství s důrazem na problémy, u nichž je zřejmý územní průmět. Tyto potřeby rozvoje s územní dimenzí jsou v přehledu této kapitoly navázány na Tematické cíle EU*

⁷⁸ EVROPSKÁ KOMISE. *Shrnutí dohody o partnerství s Českou republikou, 2014–2020* [online]. Brusel: Evropská komise, srpen 2014 [cit. 2015-04-08]. s. 1-3. Dostupné z: http://ec.europa.eu/contracts_grants/pa/partnership-agreement-czech-summary_cs.pdf.

⁷⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dokument o územní dimenzi* [online]. Praha: MMR, srpen 2015 [cit. 2015-04-08]. s. 4. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/8e814204-7966-48dd-ad89-cadeba792e5e/NDUD_verze-srpen-2014.pdf.

a následně na specifické cíle relevantních operačních programů, které řeší identifikované potřeby území (resp. problémy). “⁸⁰ Dle zhodnocení byl vytvořen návrh osmi typů území, které odráží zjištěné specifické potřeby území. Pro jednotlivé typy jsou v této části stanovena kritéria pro vymezení daného území během realizace územní dimenze. Ve specifických typech území je žádoucí koncentrace intervencí, jež jsou směřovány na daný problém napříč programy. Je zde tedy také uveden přehled specifických cílů relevantních OP. Třetí část dokumentu je již věnována samotnému popsání mechanismů realizace územní dimenze. Realizace územní dimenze může být provedena v zásadě dvěma způsoby:

1. projekty v rámci cílených výzev (tj. výzev, které jsou vyhlašovány v rámci daného specifického cíle a zacílených na území) integrovanými nástroji,
2. integrovanými nástroji (naplňovanými integrovanými projekty):
 - integrované územní investice – Pražská, Brněnská, Ostravská, Plzeňská, Ústecko - chomutovská, Hradecko-pardubická a Olomoucká aglomerace,
 - integrované plány rozvoje území – zahrnují funkční území tzv. regionálních pólů rozvoje (Karlovy Vary, Liberec - Jablonec, České Budějovice, Jihlava, Zlín a Mladá Boleslav),
 - komunitě vedený místní rozvoj (CLLD) – bude v souladu s Nařízeními EK realizován ve venkovském prostoru prostřednictvím místních akčních skupin.⁸¹

V závěru dokumentu nalezneme návrhy finančních potřeb pro integrované nástroje určené na řešení územních problémů městských a venkovských oblastí, jež jsou zabezpečeny tzv. Místními akčními skupinami.

⁸⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dokument o územní dimenzi* [online]. Praha: MMR, srpen 2015 [cit. 2015-04-08]. s. 4. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/8e814204-7966-48dd-ad89-cadeba792e5e/NDUD_verze-srpen-2014.pdf.

⁸¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dokument o územní dimenzi* [online]. Praha: MMR, srpen 2015 [cit. 2015-04-08]. s. 57. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/8e814204-7966-48dd-ad89-cadeba792e5e/NDUD_verze-srpen-2014.pdf.

3.4 Strategie regionálního rozvoje České republiky

Strategie rozvoje v obecné rovině představuje koncepční dokument pro delší časové období, jež formuluje přístup k podpoře územního celku, tedy kraje, regionu, obce. V tomto dokumentu jsou zakotveny strategické cíle rozvoje včetně jeho funkčních částí, cest k jejich dosažení. Představuje základní rámec pro Program rozvoje.⁸²

*„Strategie regionálního rozvoje (SRR) České republiky je v oblasti regionálního rozvoje základním dokumentem. Podle zákona č. 248/ 2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. SRR představuje nástroj pro realizaci regionální politiky a koordinaci působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj.“*⁸³ V tomto poměrně rozsáhlém dokumentu je kladen důraz na koordinační roli regionální politiky.

Samotná příprava SRR byla započata již v roce 2011. Do činností byli zapojeni zástupci regionů reprezentující jednotlivé kraje České republiky, obcí (Svaz měst a obcí ČR), státní správy (ministerstva s působností ovlivňující regionální rozvoj), hospodářští a sociální partneři. Strategie tak prošla poměrně dlouhým vývojem a ke schválení došlo dne 15. května 2013.

SRR, za níž odpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj, hraje důležitou roli při přípravě programového období 2014- 2020. Tento střednědobý dokument obsahuje mimo dlouhodobého pohledu na regionální rozvoj ČR také krátkodobé realizační postupy. SRR vychází z předchozí Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007- 2013.

*„Strategie je pojata tak, aby propojovala odvětvová hlediska a přístupy s územními aspekty vyváženého regionálního rozvoje a územní soudržnosti, obsahuje formulace problémových okruhů, priorit a souhrnných cílů, které bude třeba v příštím období sledovat.“*⁸⁴ SRR zajišťuje provázanost národní regionální politiky s regionální politikou na úrovni EU a také s ostatními odvětvovými politikami, které ovlivňují rozvoj území. Je východiskem

⁸² VYBRANÉ KAPITOLY ZE SOCIOEKONOMICKÉ GEOGRAFIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Regionální politika a regionální rozvoj v ČR* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>.

⁸³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014- 2020* [online]. Praha: MMR, duben 2013 [cit. 2015-04-08]. s. 4. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>.

⁸⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014- 2020* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>.

pro regionálně zaměřené rozvojové programy financované z národních zdrojů či spolufinancované ze zdrojů Evropské unie.⁸⁵

Cílem Strategie je definování hledisek důležitých pro podporu regionálního rozvoje a zařazení regionální dimenze do těchto politik, je-li to nezbytné. SRR je orientována na čtyři hlavní cíle, ve kterých se prolínají průřezové priority a cíle. Jedná se o Regionální konkurenceschopnost (zejména v metropolitních a rozvojových oblastech), Územní soudržnost (podpora všech typů území ČR), Environmentální udržitelnost a Veřejná správa a spolupráce.

Dokument lze po formální stránce rozčlenit na tři základní části, kterými jsou analytická, návrhová a implementační část. První část SRR obsahuje analýzu regionálních rozdílů v České republice. V této části je také rozčlenění regionů na rozvojové, stabilizované a periferní. Dále obsahuje vymezení státem podporovaných regionů (hospodářsky problémové správní obvody obcí s rozšířenou působností), jež v rámci srovnání dosahují podstatně nižší hodnoty vybraných ukazatelů než je průměr ČR. „*Strategie dává důraz na podporu rozvoje periferních oblastí a území se zvýšenou koncentrací sociálně vyloučených lokalit a vojenských újezdů.*“⁸⁶ V analytické části SRR je také uvedeno, že současná podoba zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje je pro koncepční řízení rozvoje regionů jako nedostatečná. Problémem je chybějící bližší úprava strategického plánování, zejména pak rozvoje obcí, a proto je nezbytné posílit koordinaci mezi strategickým plánováním, územním plánováním a nástroji finančního řízení veřejné správy (rozpočty, rozpočtové výhledy).⁸⁷ V závěru analytické práce je pak zpracována SWOT analýza. Návrhová část je věnována stanovení dlouhodobé vize regionálního rozvoje a podrobnému určení cílů a priorit regionální politiky na období 2014-2020. V implementační části nalezneme systém realizace regionálního rozvoje v řídicí, kontrolní a monitorovací rovině na centrální i sektorové úrovni. V této části je také návrh programů, jež jsou financovány z fondů Společného strategického rámce. Jsou zde také navrženy operační programy včetně popsání jejich cílů a zaměření. Zaměření státem podporovaných programů předpokládá využití zdrojů Evropské unie, státních regionálních programů, sektorových programů a krajských rozvojových programů.

⁸⁵ VYBRANÉ KAPITOLY ZE SOCIOEKONOMICKÉ GEOGRAFIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Regionální politika a regionální rozvoj v ČR* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>.

⁸⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Vláda dnes projednává Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2013/Vlada-dnes-projednava-Strategii-regionalniho-rozvo>.

⁸⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014- 2020* [online]. Praha: MMR, duben 2013 [cit. 2015-04-08]. s. 4. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>.

3.5 Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje

Přípravám na programové období 2014- 2020 se věnuje Moravskoslezský kraj již od roku 2012 s cílem zajistit podmínky efektivního čerpání prostředků na prioritní témata kraje s provázaností na priority Evropské unie. Moravskoslezský kraj je zapojen do několika aktivit, jež jsou s touto oblastí spojeny. Jedná se například o projekt Mapování absorpce (Šance pro Moravskoslezský kraj- vzdělání lidé a připravený venkov a konkurenceschopnost a infrastruktura), Kompetence zítřka, Integrované územní investice, Společný akční plán. Podstatnou částí procesu tvorby Strategie byl rozvoj partnerství představitelů krajské samosprávy se zástupci odborné veřejnosti v rámci Strategické expertní skupiny (SES) a Tematických expertních skupin (TES).

Řídicím orgánem pro zpracování Strategie se stala SES, která byla složena ze zástupců politických stran v kraji, podnikatelské sféry, veřejné správy, vysokých škol a z vedení měst a obcí. Analytická část strategie byla zpracována již v období února až května roku 2009. Návrhová část je připravována od začátku června roku 2009, kdy na základě předchozí analytické části byly formulovány vize, poslání a globální strategické cíle. Závěrečná verze celého dokumentu pak byla projednána v rámci SES v listopadu roku 2009. Dne 21. dubna 2010 byla Strategie zastupitelstvem Moravskoslezského kraje schválena.

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje je střednědobým dokumentem zpracovaným pro léta 2009- 2020. Nejprve byla její působnost stanovena pouze do roku 2016, avšak bylo nutné dokument aktualizovat a dopracovat podle priorit až do roku 2020.

Strategie definuje rozvojovou vizi kraje a pět globálních strategických cílů dále rozpracovaných do specifických cílů, které byly navrženy na základě Analýzy klíčových rozvojových charakteristik Moravskoslezského kraje.⁸⁸ Naplňování specifických strategických cílů, bude prováděno prostřednictvím konkrétních aktivit a projektů, v definovaném realizačním rámci s využitím dostupných zdrojů financování.⁸⁹ Bylo navrženo celkem 31 specifických strategických cílů, které jsou východiskem pro projekty, prostřednictvím kterých by měly cíle být naplňovány.

⁸⁸ NUTS2 MORAVSKOSLEZSKO. *Příprava MSK na programové období 2014–2020* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://nuts2.kr-moravskoslezsky.cz/cz/priprava-msk-na-programove-obdobi-2014-ndash;2020-44928/>

⁸⁹ MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009- 2020* [online]. Ostrava: Agentura pro regionální rozvoj, červenec 2012 [cit. 2015-04-08]. s. 4. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2020.pdf.

Rozvojovou vizí kraje je dle Strategie: „Moravskoslezský kraj - konkurenceschopný region úspěšných a spokojených lidí“. Poslání je specifikováno jako: „Tvoříme naši budoucnost hlavou a srdcem!“ V následující části Strategie jsou obsaženy globální strategické cíle, kdy každý z nich je podrobně rozpracován do specifických strategických cílů. Globální cíle jsou následující:

1. konkurenceschopná, inovačně založená ekonomika;
2. dobré vzdělání a vysoká zaměstnanost – příležitost pro všechny;
3. soudržná společnost – kvalitní zdravotnictví, cílené sociální služby a úspěšný boj proti chudobě;
4. kvalitní a kulturní prostředí, služby a infrastruktura pro život, práci a návštěvu;
5. efektivní správa věcí veřejných.⁹⁰

Poslední část dokumentu je věnována nastínění samotné implementace.

3.6 Integrovaná strategie území Rýmařovska

Zpracování Integrované strategie území Rýmařovska probíhalo na základě komunikace s mnoha subjekty v souladu s principy udržitelného rozvoje. V rámci zpracování Strategie probíhalo také elektronické vyplňování dotazníků (viz Příloha č. 1), které jsou k dispozici v přílohách této práce. Z těchto informací byl vytvořen tzv. zásobník projektů, jež je uveden ve Strategii Rýmařovska. Strategie tak odráží potřeby a požadavky regionu, jež byly zjištěny.

Nejdůležitějším právním předpisem pro tvorbu Strategie je zákon č. 183/ 2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a prováděcí vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti.

Dokument je rozčleněn do třech hlavních částí, a to úvodní, analytická, strategická.

3.6.1 Postup při zpracování

Velmi důležitou skutečností při vytváření Strategie bylo zapojení a aktivizace osob, jež jsou schopny k účasti na přípravě regionu k možnosti čerpání prostředků v budoucím období motivovat také ostatní. K jejich aktivní účasti sloužila opakovaná společná setkání a osobní kontakt. Na přípravách se podíleli především zástupci veřejného sektoru (obce),

⁹⁰ MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009- 2020* [online]. Ostrava: Agentura pro regionální rozvoj, červenec 2012 [cit. 2015-04-08]. s. 6-7. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2020.pdf.

podnikatelského sektoru, neziskové organizace a spolky. Tyto skupiny byly zapojeny prostřednictvím programového výboru, strategické komise a pracovních skupin.

První zmíněný, programový výbor se podílel již na přípravě Integrované strategie MAS Rýmařovsko, nazvané „Rýmařovsko – malebné podhůří Jeseníků“, jež byla schválena na valné hromadě roku 2004. Dále v roce 2007 participoval při „Strategickém plánu LEADER Rýmařovsko“ pro programové období 2007- 2013. S přípravou dokumentů pro období 2014-2020 se zvýšil počet setkání a členové garantují spolupráci s aktéry pracovních skupin. Pracovní skupiny v oblastech cestovního ruchu, lidských zdrojů, podnikání a životního prostředí a infrastruktury jsou týmy s členy, jež se pohybují v terénu a jsou v uvedených oblastech velmi aktivní, ve smyslu zpracování průzkumů, analytických podkladů či iniciace různých projektů, kdy se dostávají do kontaktu s širokou veřejností a se všemi významnými aktéry v těchto oblastech rozvoje venkovského regionu. Na přípravě se podíleli také externí odborníci, jež zajišťují metodický dohled na celým procesem a zpracováním Strategie. Tito lidé napomáhají při sestavování Strategie tak, aby byla zabezpečena provázanost, struktura a všechny podstatné náležitosti nezbytné k vytvoření požadovaného strategického dokumentu. Místní aktéři včetně manažerů a pracovníků MAS se podílejí na vytváření samotného obsahu strategie, aby bylo zaručeno reálné nastavení cílů i porozumění postupu realizace.

3.6.2 Analytická část

Strategie by měla přejímat informace z územně plánovacích dokumentací a územně plánovacích podkladů vyšších územně správních celků. Rovněž by měla reagovat na problémy a potřeby jednotlivých obcí v rámci územně správního obvodu obce s rozšířenou působností.⁹¹

V dokumentu je věnována v analytickém oddílu část vyhodnocení současného stavu území v oblastech: lidské zdroje a zaměstnanost, školy a školská zařízení, zdravotnická zařízení a zařízení sociální péče, infrastruktura, technická infrastruktura, infrastruktura pro bydlení, životní prostředí, podnikání a cestovní ruch. Mezi klíčové oblasti, na které je třeba se v budoucnosti zaměřit, patří:

- aktivní provádění pozemkové politiky a vyřešení vlastnických vztahů vzhledem k plochám pro rozvoj bydlení v obcích,
- zlepšování nabídky technicky připravených lokalit pro výstavbu bydlení,

⁹¹ MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. *Integrovaná strategie území Rýmařovska* [online]. Rýmařov: Místní akční skupina Rýmařovsko, o.p.s., červenec 2014 [cit. 2015-04-08]. s. 12. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/MAS_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_09_2014.pdf.

- vymezení území k výstavbě čistíren odpadních vod,
- užší spolupráce starostů obcí s cílem snížení nákladů při pořizování čistíren odpadních vod,
- výstavba kanalizace v obcích,
- modernizování domovního a bytového fondu v rámci celého regionu,
- dokončení privatizace obecních a městských bytů a získané prostředky investovat zpět k nalákání nových obyvatel,
- zaměření se na budování, případně udržování kvalitních veřejných prostranství (obnova či výsadba veřejné zeleně, zřizování dětských hřišť a rekreačních ploch, vybudování či údržba dostatečného počtu parkovacích míst pro obyvatele i návštěvníky a zdokonalení systému místních komunikací),
- investice do rozvoje infrastruktury cestovního ruchu (cyklostezky, víceúčelová sportoviště, wellness centra apod.),
- revitalizace neudržované veřejné zeleně a tvorba klidových zón,
- k výstavbě nových bytů využití nevyhovujících bytů, nebytových prostor a nevyužitých prostor,
- pro rozvoj bydlení maximální využití státních programů a evropských fondů.⁹²

V této části je obsaženo také vyhodnocení rozvojového potenciálu území a analýza rozvojových potřeb území v podobě SWOT analýz, jak pro celkové rozvojové potřeby, tak pro vybraných oblastí rozvoje. Vzhledem k rozsahu této práce se však zmíníme pouze o celkové SWOT analýze.

Na základě SWOT analýzy rozvojových potřeb území, jsou stanoveny dlouhodobé mikroregionální principy rozvoje území. Silné stránky by se měly maximalizovat a rozšiřovat, naopak slabé stránky je nutné eliminovat a řešit. Příležitosti, které vycházejí z vnějšího okolí, je vhodné podporovat. Hrozby je naopak nezbytné monitorovat a snižovat jejich případná rizika.

Vzhledem k úzké provázanosti s okolními mikroregiony, celým Moravskoslezským krajem a také celorepublikovým rozvojem jsou ve Strategii uvedeny také principy rozvoje, jež propojují všechny uvedené celky. Poté následuje stanovení rozvojových os mikroregionu, jež vychází ze Situační analýzy a SWOT analýzy mikroregionu. Tyto rozvojové osy určují směry

⁹² MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. *Integrovaná strategie území Rýmařovska* [online]. Rýmařov: Místní akční skupina Rýmařovsko, o.p.s., červenec 2014 [cit. 2015-04-08]. s. 24. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/MAS_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_09_2014.pdf.

rozpracování strategie a priority pro jednotlivé projekty, které představují hlavní realizační nástroj strategie mikroregionu. Hlavní rozvojové osy jsou následující:

- rozvoj podnikatelského prostředí,
- rozvoj vzdělanosti a kvalifikační struktury,
- rozvoj malého a středního podnikání,
- rozvoj cestovního ruchu jako nosného rozvojového ekonomického sektoru mikroregionu,
- rozvoj připravenosti regionu pro vnější investory,
- rozvoj infrastruktury,
- rozvoj propagace a prezentace mikroregionu,
- růst kvality života stálých obyvatel mikroregionu,
- snížení migrace zejména mladé a dobře kvalifikované populace.⁹³

Doplňkovými rozvojovými osami jsou:

- rozvoj informačního zajištění,
- rozvoj komunikačních kanálů v rámci mikroregionu a mimo mikroregion,
- zvýšení ekonomické výtěžnosti mikroregionu,
- stabilizace charakteru venkovského osídlení.⁹⁴

Závěr analytické části představuje zmapování strategií, jejichž realizace se odehrává na území.

3.6.3 Strategická část

Strategická část je uvedena definováním mise, kde se předpokládá, že Sdružení obcí Rýmařovska využije zachovalé přírody, kulturních tradic, dobré dopravní polohy a stabilizovaného obyvatelstva k dalšímu ekonomickému a společenskému rozvoji a růstu kvality života občanů.⁹⁵

Klíčovými oblastmi rozvoje území jsou:

- lidské zdroje a zaměstnanost,
- infrastruktura,

⁹³ MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. *Integrovaná strategie území Rýmařovska* [online]. Rýmařov: Místní akční skupina Rýmařovsko, o.p.s., červenec 2014 [cit. 2015-04-08]. s. 111. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/MAS_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_09_2014.pdf.

⁹⁴ tamtéž

⁹⁵ MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. *Integrovaná strategie území Rýmařovska* [online]. Rýmařov: Místní akční skupina Rýmařovsko, o.p.s., červenec 2014 [cit. 2015-04-08]. s. 124. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/MAS_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_09_2014.pdf.

- životní prostředí,
- podnikání v regionu a cestovní ruch,
- celkové řízení a správa.

V rámci definovaných jednotlivých oblastí v regionu a jejich problémů, které je třeba řešit, byly zvoleny následující priority:

- **Prioritní oblast Lidské zdroje a zaměstnanost:**
 1. počáteční vzdělávání,
 2. navazující vzdělávání,
 3. další a specifické vzdělávání,
 4. aktivní politika na trhu práce,
 5. sociální péče a služby,
 6. zdraví a zdravotnické služby,
 7. kultura, památky, sport a volný čas,
- **Prioritní oblast Infrastruktura:**
 1. zajištění dopravní dostupnosti a zvýšení bezpečnosti,
 2. bydlení,
- **Prioritní oblast Životní prostředí:**
 1. vybudování a rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury a zadržení vody, v krajině,
 2. čisté ovzduší a snížení spotřeby energie,
 3. zvýšení separace a využití odpadů,
 4. rozvoj krajiny a vzhledu obcí,
- **Prioritní oblast Podnikání v regionu a cestovní ruch:**
 1. podpora rozvoje podnikání,
 2. prostředí pro podnikání,
 3. zemědělství a lesnictví,
 4. infrastruktura pro cestovní ruch,
 5. marketing regionu a turistické oblasti,
 6. venkovský cestovní ruch,

- **Prioritní oblast Celkové řízení a správa:**

1. veřejná správa a služby,
2. meziregionální a mezinárodní spolupráce,
3. územní rozvoj a plánování,
4. marketing regionu.⁹⁶

V následující části jsou stanoveny dlouhodobé cíle a k nim jsou přiřazeny strategické indikátory. Strategická část je uzavřena měřitelnými indikátory přiřazenými ke stanoveným cílům, vytvořením finančního plánu, předpokládaným způsobem financování projektů a nastavením implementace strategie a jejího monitoringu.

⁹⁶ MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. *Integrovaná strategie území Rýmařovska* [online]. Rýmařov: Místní akční skupina Rýmařovsko, o.p.s., červenec 2014 [cit. 2015-04-08]. s. 126. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/MAS_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_09_2014.pdf.

4 VYUŽITÍ FONDŮ EU V OBDOBÍ 2014- 2020 PRO OBCE V OBLASTI RÝMAŘOVSKA

V následující kapitole se nejprve seznámíme s oblastí mikroregionu Rýmařovska a poté se budeme věnovat operačním programům, které by byly vhodné pro financování projektů, jež byly navrženy subjekty z oblasti Sdružení obcí Rýmařovska.

4.1 Představení mikroregionu

Sdružení obcí Rýmařovska se nachází v severovýchodní části České republiky a je součástí Moravskoslezského kraje (viz Příloha č. 2). Představuje svou rozlohou největší mikroregion okresu Bruntál. Je situován nedaleko polských hranic. Na rozloze 368 km² zde žije 17 290 obyvatel a hustota činí 50 obyvatel na km².

Obrázek 4.1 Umístění Sdružení obcí Rýmařovska

Zdroj: EU2009.CZ. *Regiony ČR* [online]. 16. 8. 2011 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-republic/regions/regiony-cr-328/>.

Mikroregion Rýmařovsko leží v jedné z turisticky nejatraktivnějších oblastí Jeseníků v blízkosti hory Praděd a až třetina území se nachází v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Významnou předností je pestrá příroda. Charakter krajiny umožňuje v každém ročním období využít zdejších mimořádných přírodních podmínek pro turistiku a rekreaci. V zimním období

jsou zde velmi dobré sněhové podmínky, což vytváří potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Přibližně 50% oblasti je pak tvořena zalesněnými plochami.

Region Rýmařovsko, jež je v působnosti MAS Rýmařovsko o.p.s, je jednotným územím z hlediska sociálního, ekonomického, geomorfologického, environmentálního a kulturního.

Tento mikroregion je tvořen 14 obcemi s necelými 18 tisíci obyvateli. Mezi tyto obce patří Stará Ves se Žďárským Potokem, Dolní Moravice s Horní Moravicí a Novou Vsí, Malá Morávka s Karlovem, Malá Štáhle, město Břidličná s Vajglovem a Albrechticemi, Jiříkov se Sovincem a s Těchanovem, Ryžoviště, Horní Město s Rešovem, s Dobřečovem, se Skálami a Stříbrnými Horami, Tvrdkov s Rudou a Mirotínkem, Velká Štáhle, Dětrichov nad Bystřicí s místní částí Krahulčí, Václavov u Bruntálu, Lomnice u Rýmařova. Město Rýmařov představuje přirozené centrum pro tyto okolní obce.

Obrázek 4.2 Obce mikroregionu Rýmařovska

Zdroj: RÝMAŘOVSKO. *Regiony ČR* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.rymarovsko.cz/obce.html>.

4.2 MAS Rýmařovsko

Územní působnost MAS Rýmařovsko je vymezena výše uvedenými obcemi. Členy místní akční skupiny jsou obce, právnické a fyzické osoby a neziskové organizace, jež mají sídlo na tomto území.

Mezi fyzické a právnické osoby patří:

- Ing. Bohumil Procházka Malá Morávka,
- Psí škola u Koudelů Horní Město,
- Jaroslav Palys Horní Město,
- Hotel Avalanche (Infogold s.r.o.) Brno - Dolní Moravice,
- Stolařství a výroba nábytku David Kopeček Rýmařov,
- SKI Karlov s.r.o. Stará Ves,
- Horymas SK Horní Město – Skály,
- AL INVEST Břidličná a.s.,
- Katr a.s. Stará Ves,
- RD Rýmařov s.r.o.,
- Farma Dolní Moravice,
- Jiří Halouzka Jiříkov,
- Tvrdkovská zemědělská farma Tvrdkov.

Neziskové organizace jsou zastoupeny následujícími subjekty:

- Agrární komora Bruntál,
- Historické městečko Křížov o.p.s.,
- Srdce Jesenického podhůří o.s. Brno.

Místní akční skupina Rýmařovsko o.p.s byla založena dne 23. 7. 2004 za účasti zástupců obcí a podnikatelů z mikroregionu Rýmařovsko. Aktivní práce místní akční skupiny Rýmařovsko a úspěšná realizace projektů přispívá k postupnému zvyšování počtu společníků a partnerů.

4.3 Projektové záměry

V této části se budeme zabývat projektovými záměry, které byly navrženy občany, podnikateli i ostatními subjekty z území Rýmařovska, a zaměříme se na využití konkrétních operačních programů k jejich financování.

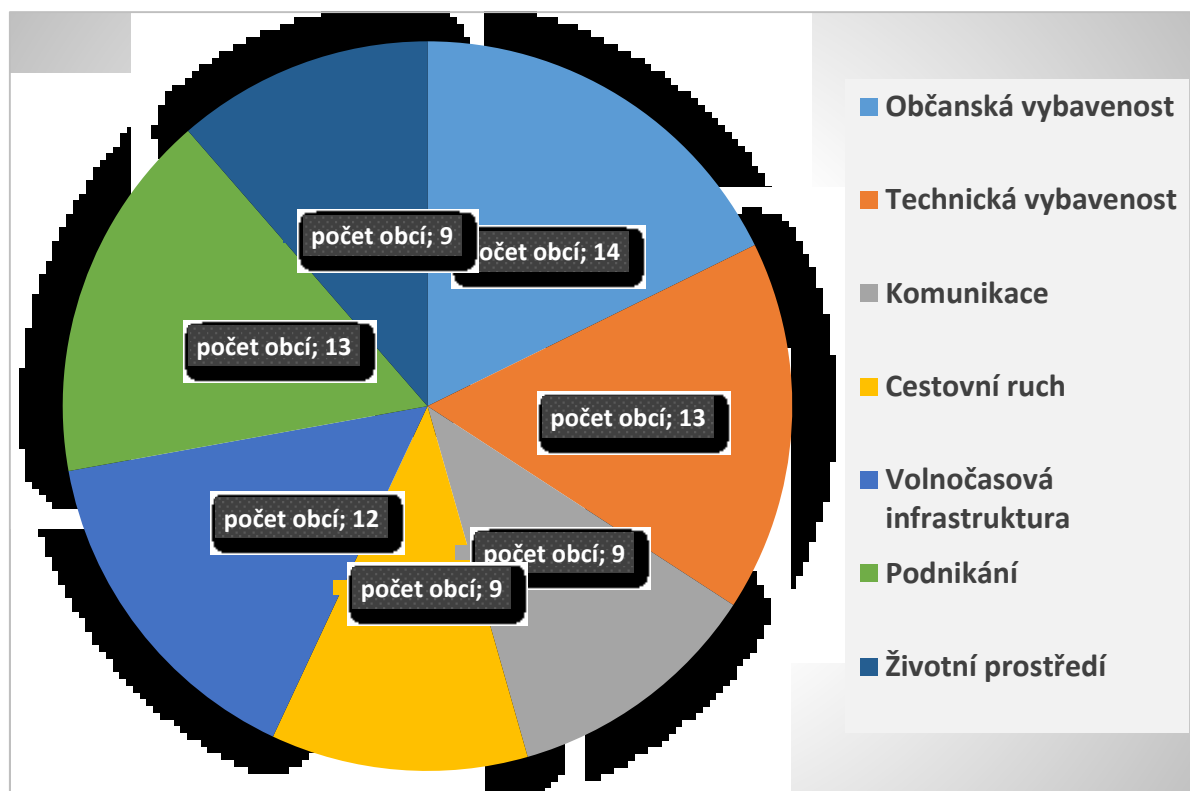
Sdružení obcí Rýmařovska, a zaměříme se na využití konkrétních operačních programů pro tyto projekty.

Projektové záměry byly předloženy 22 žadateli, jež by rádi získali finanční prostředky pro rozvoj obcí na Rýmařovsku. Dotazník, pomocí něhož probíhalo sesbírání jednotlivých projektových záměrů, je k dispozici v Příloze č. 3. Mezi žadateli jsou zastoupeny obce, církev, základní a mateřské školy, drobní podnikatelé z této oblasti, ATRO Rýmařov s.r.o., Byterm Rýmařov, Diakonie, Les Myslivost, Lesy ČR, Městské služby Rýmařov, MOS Břidličná s.r.o., muzea, neziskové organizace, Podhorská nemocnice, RWE Transgas, RZ Doprava spol. s.r.o., SPMP ČR, MO, Spojené lesy s.r.o., Společenství pro dům a VaK Bruntál.

Ve velkém množství předkládaných projektových záměrů se vyskytují projekty z oblasti občanské vybavenosti, technické vybavenosti, cestovního ruchu, oprav či budování komunikací, volnočasové infrastruktury, podnikání a životního prostředí.

Jak můžeme vidět v následujícím grafu, který znázorňuje oblasti plánovaných projektových záměrů, do občanské vybavenosti má zájem investovat všech 14 obcí z oblasti mikroregionu. Technická vybavenost je oblastí, jejíž obnovu by rádo realizovalo 13 obcí. Rozvoj cestovního ruchu a také opravy komunikací jsou plánovanými oblastmi rozvoje pro 9 obcí. Volnočasová infrastruktura by měla být rozvíjena ve 12 obcích. Ze sféry podnikání byly projektové záměry plánovány ve 13 obcích a do oblasti životního prostředí plánuje investovat 9 obcí. Z grafu vyplývá, že rozdělení projektových záměrů dle preferencí obcí z hlediska oblastí zamýšlených investic je poměrně rovnoměrné. Žádná z obcí není zaměřena pouze na jednu oblast rozvoje.

Graf 4.1 Oblasti projektových záměrů Sdružení obcí Rýmařovska

Zdroj: Vlastní zpracování

Nyní se zaměříme na operační programy, prostřednictvím kterých je možné čerpat finanční prostředky pro rozvoj v oblasti mikroregionu. Nejprve si představíme Program rozvoje venkova, vzhledem k tomu, že se Rýmařovsko nachází ve venkovské oblasti.

4.3.1 Program rozvoje venkova

Řídicím orgánem tohoto programu je Ministerstvo zemědělství a je zaměřen na oblast zemědělství, lesnictví a potravinářství. Tímto směrem se také budou ubírat projekty konečných žadatelů a projekty ve spolupráci Místních akčních skupin.

Jeho hlavním cílem je obnova, zachování a také zlepšení ekosystémů, jež jsou závislé na zemědělství, dále podpora konkurenceschopnosti a inovací zemědělských podniků, podpora vstupu mladých do této oblasti či krajinná infrastruktura. Program bude také podporovat vytváření nových pracovních míst a zvýšení hospodářského rozvoje. Zaměření programu se bude soustředit také na komunitně vedený místní rozvoj, resp. Metoda LEADER, jež napomáhá

efektivnějšímu zaměření podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni.⁹⁷

Prioritami unie v období 2014- 2020 jsou v tomto operačním programu:

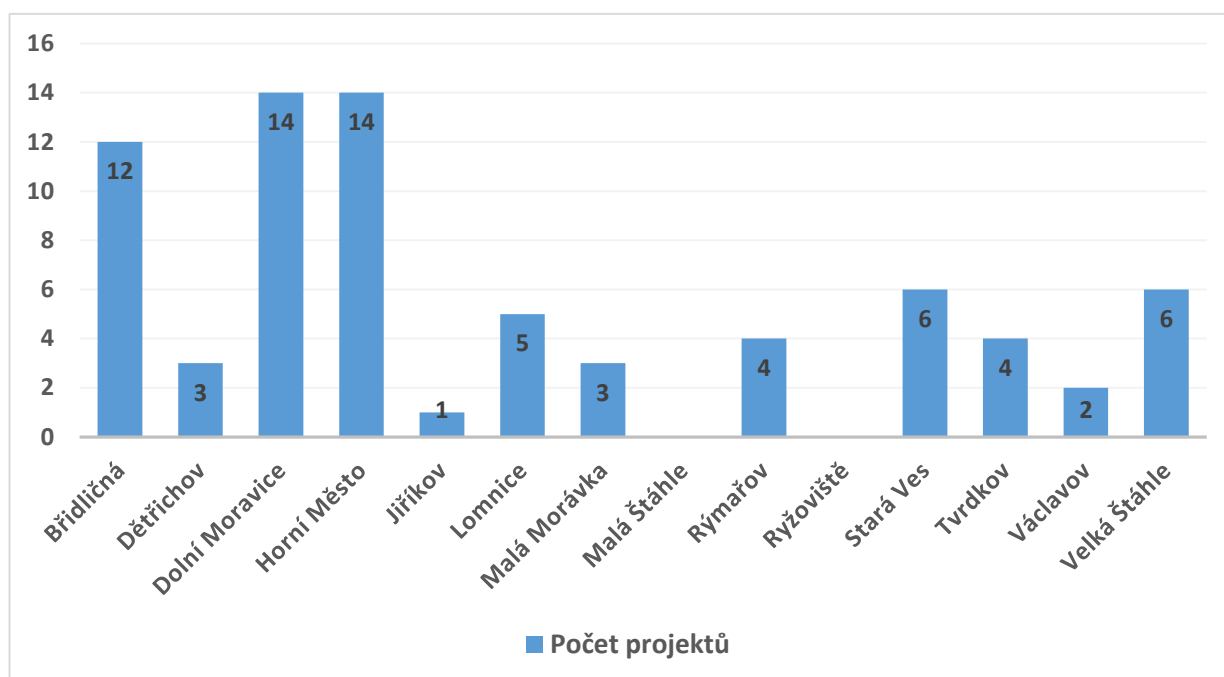
1. Předávání poznatků a inovací,
2. Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví,
3. Podpora zpracovávání zemědělských produktů a dobrých životních podmínek zvířat,
4. Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů,
5. Podpora účinného využívání zdrojů,
6. Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech.

Rozpočet pro tento program je celkem cca 2,31 mld. EUR a fondem pro podporu této oblasti je Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.

V následujícím grafu můžeme vidět počty projektů v jednotlivých obcích, které by mohly být financovány z programu rozvoje venkova. Nejvíce záměrů z této oblasti předkládá obec Dolní Moravice a Horní Město, žádný projekt v rámci rozvoje venkova nezamýšlí obec Malá Štáhle a Ryžoviště. V mikroregionu Rýmařovska jsou projekty spadající tematicky do programu rozvoje venkova, zaměřené na nákup zemědělské půdy a zemědělské a lesní techniky, výstavbu stájí či chléva, bourárny masa z vlastní produkce, vybudování ekozahrady, rekonstrukce zemědělských budov, výstavbu kryté jízďárny, přístřešku pro skot, výsadbu ovocného sadu či revitalizace farmy a další.

⁹⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Evropské fondy jednoduše pro lidi 2020* [online]. Praha: MMR, březen 2015 [cit. 2015-04-08]. s. 25. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2987622b-0f7d-459a-90f5-281b7a9b53ab/publikace-ROADSHOW_2.pdf?ext=.pdf.

Graf 4.2 Počet projektových záměrů v rámci Programu rozvoje venkova

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.2 Integrovaný regionální operační program

V období 2014– 2020 tento program navazuje na sedm regionálních operačních programů a částečně také na Integrovaný operační program z programového období 2007–2013. Řídícím orgánem IROPu je Ministerstvo pro místní rozvoj. Prioritou je zajištění vyváženého rozvoje území, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy pro zvýšení konkurenceschopnosti a také pro zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech. Podporovanými oblastmi jsou tedy:

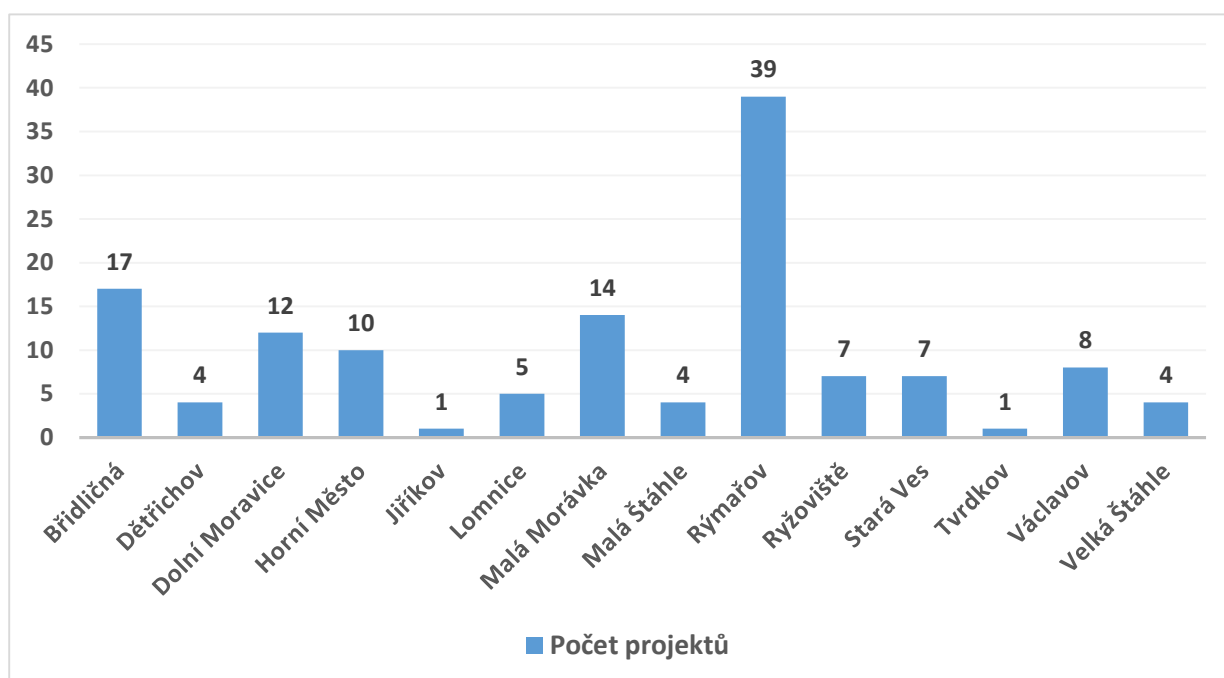
1. Konkurenceschopné a bezpečné regiony,
2. Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů,
3. Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí,
4. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD),
5. Technická pomoc.

IROP by měl být jednodušší, než byly předchozí regionální operační programy a měly by jej využívat všechny regiony kromě Prahy. Finanční prostředky by měly být vynaloženy na zlepšení infrastruktury, modernizaci veřejné správy či výstavbu a modernizaci mateřských škol.

Alokace finančních prostředků pro tento program činí 4,64 mld. EUR a zdrojem je Evropský fond pro regionální rozvoj.

Z následujícího grafu vyplývá, že z Integrovaného regionálního operačního programu by výrazně nejvyšší počet projektů realizovalo město Rýmařov a naopak nejméně obce Jiříkov a Tvrdkov. V oblasti mikroregionu by z tohoto operačního programu mohly být v období 2014-2020 financovány projekty rekonstrukcí mateřských a základních škol, opravy a zateplení domů, rekonstrukce hasičských zbrojnic, výstavba, přestavba či modernizace sportovních areálů a dětských hřišť, rekonstrukce nemocnice a další.

Graf 4.3 Počet projektových záměrů v rámci IROP

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.3 Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

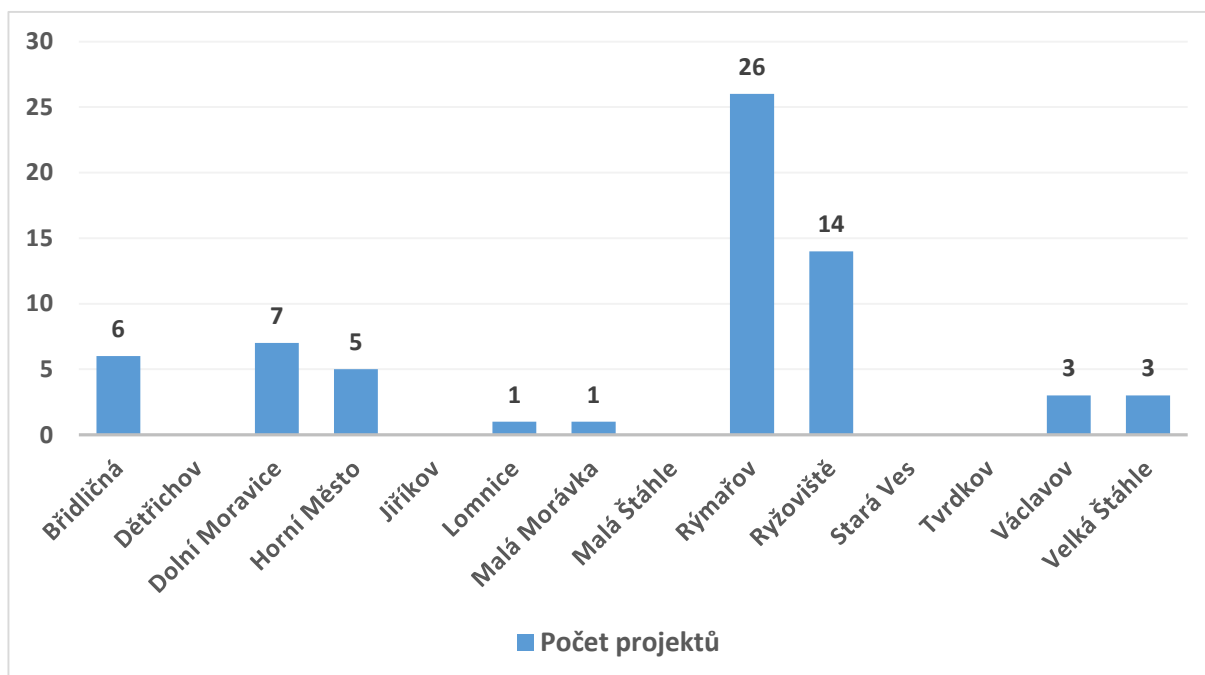
Řídicím orgánem pro tento program je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Hlavním cílem je dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích. Program je zaměřen na znalostní ekonomiku, úspory energií, rozvoj ICT a využívání nových forem podpory. Prioritní osami jsou:

1. Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace,
2. Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků,
3. Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin,
4. Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií,
5. Technická pomoc.

Tento program je zabezpečen částkou 4,33 mld. EUR z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Níže uvedený graf znázorňuje počet projektových záměrů v rámci tohoto operačního programu. Subjekty z obcí Dětrichov, Jiříkov, Malá Štáhle, Stará Ves a Tvrdkov neplánují žádné projekty, na něž by se daly využít finanční prostředky z tohoto programu, naopak z oblasti Rýmařova se zamýšlí 26 projektů z programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Projektové záměry, které by mohly využít financování z programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost jsou vybudování průmyslové zóny, stáčírny minerálních vod, modernizace podniku, nákup nových strojů do podniků apod.

Graf 4.4 Počet projektových záměrů v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.4 Zaměstnanost

Operační program zaměstnanost patří do působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí. Cílem je zlepšení lidského kapitálu obyvatel a veřejné správy v ČR. Operační program se zaměřuje také na podporu rovných příležitostí žen a mužů, sociální začleňování, dalšího vzdělávání, zdravotních služeb, sociálních inovací, mezinárodní spolupráci a efektivní veřejné správy. Podporovanými oblastmi jsou následující prioritní osy:

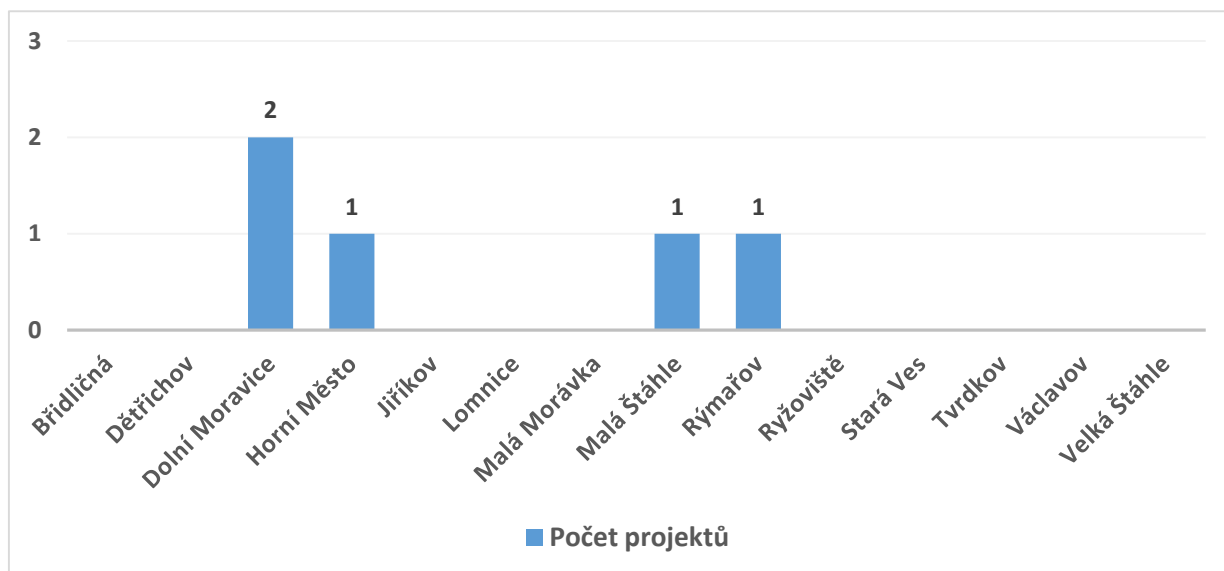
1. Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly,
2. Sociální začleňování a boj s chudobou,
3. Sociální inovace a mezinárodní spolupráce,
4. Efektivní veřejná správa,
5. Technická pomoc.

Finanční prostředky jsou pro tento program stanoveny na 2,15 mld. EUR a fondem pro podporu této oblasti je Evropský sociální fond a Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže.

Dle grafu znázorňujícího počet projektových záměrů, které by byly financovány z operačního programu Zaměstnanost, zamýšlejí projekty pouze čtyři obce, a to Dolní

Moravice, Horní Město, Malá Štáhle a Rýmařov. Jednalo by se o vytvoření pracovních míst asistentů, aktivity v oblasti počítačové gramotnosti.

Graf 4.5 Počet projektových záměrů v rámci OP Zaměstnanost

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.5 Výzkum, vývoj a vzdělávání

Řídícím orgánem programu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Operační program se zaměřuje na posílení kapacit pro výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj, rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání. Prioritní osy jsou:

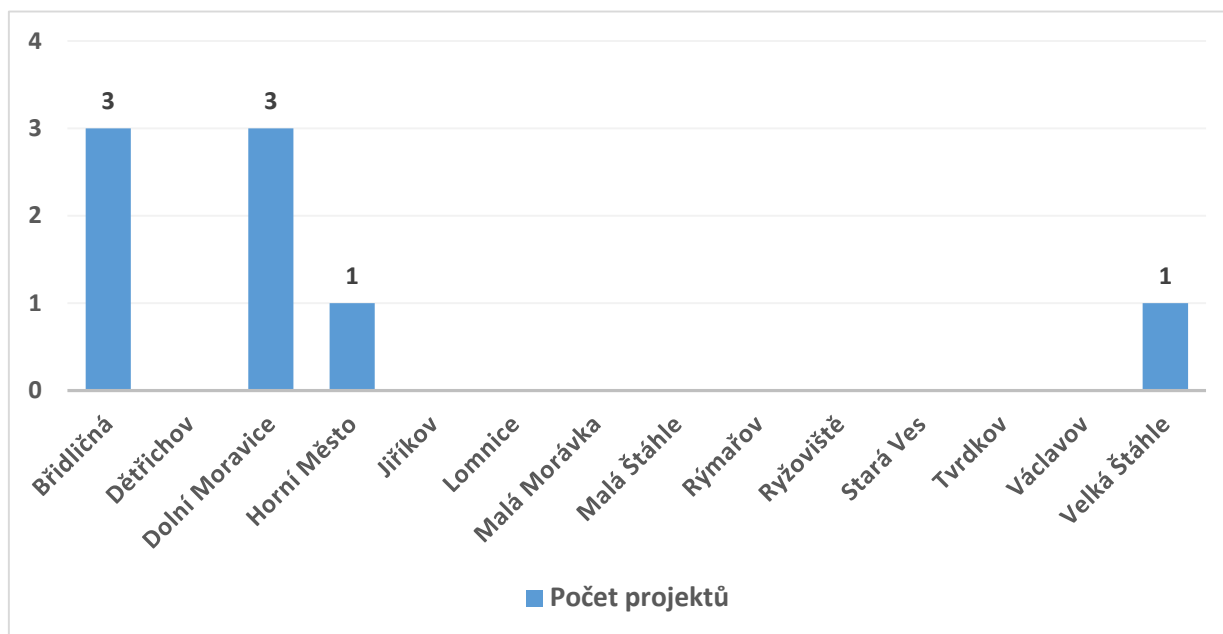
1. Posilování kapacit pro kvalitní výzkum,
2. Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj,
3. Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělání,
4. Technická pomoc.

Prostředky určené pro tuto oblast jsou ve výši 2,77 mld. EUR z Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj.

V následujícím grafu můžeme vidět počty projektů v jednotlivých obcích, které by mohly být financovány v rámci programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Peněžní prostředky z tohoto operačního programu by využily pouze čtyři obce, v rámci třech projektů, a to Břidličná, Horní Město, Velká Štáhle a Dolní Moravice. Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání by mohl být využit pro oblast Rýmařovska při projektech, kterými jsou vzdělávání

pedagogických pracovníků, výuka pěstitelství na školách a vzdělávání zdravotních i nezdravotních pracovníků.

Graf 4.6 Počet projektových záměrů v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.6 Životní prostředí

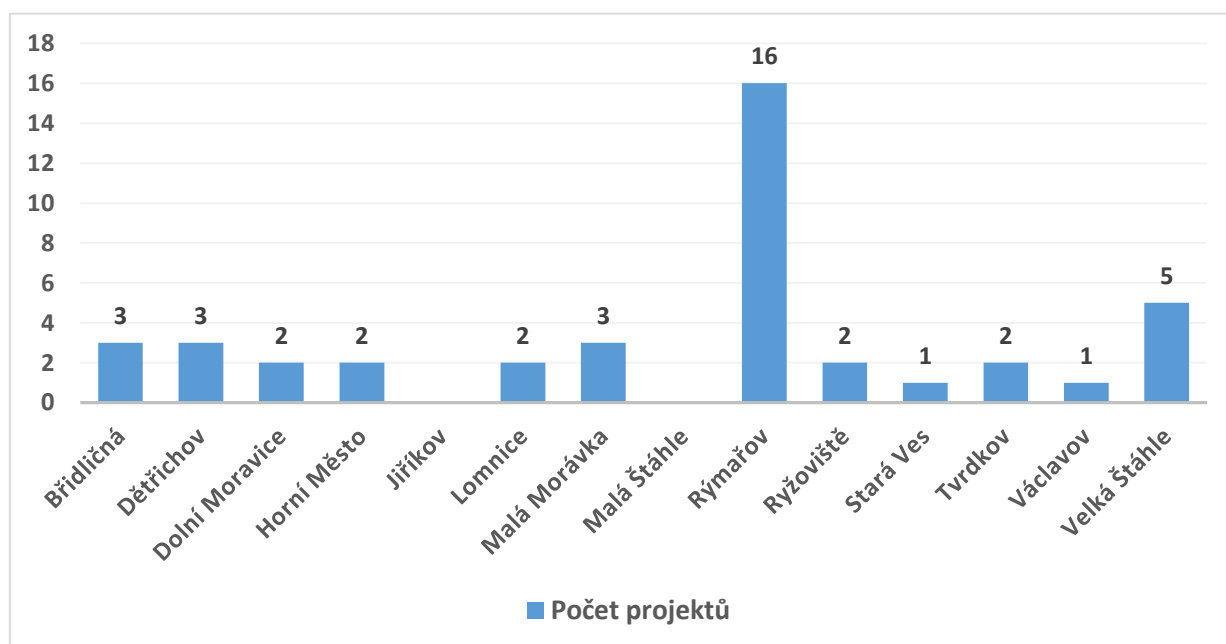
Řídícím orgánem je Ministerstvo životního prostředí. Hlavním cílem je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život v ČR, podpora efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů změny klimatu. Program je zaměřen na zlepšování kvality vody a ovzduší, nakládání s odpady, ochrana a péče o přírodu a energetické úspory. Prioritní osy jsou představovány následujícími podporovanými oblastmi:

1. Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní,
2. Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech,
3. Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika,
4. Ochrana a péče o přírodu a krajinu,
5. Energetické úspory,
6. Technická pomoc.

Finanční prostředky jsou stanoveny ve výši 2,64 mld. EUR z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj.

V grafu je vyobrazeno množství projektových záměrů, jež by měly být financovány z operačního programu Životní prostředí. Můžeme vidět, že největší počet projektů by měl být uskutečněn v Rýmařově, naopak žádný nezamýšlí obce Jiříkov a Malá Štáhle. Z tohoto programu by měly být financovány projekty jako je rozšíření nebo výstavba kanalizace v obcích, obnova či vybudování veřejné zeleně, rekonstrukce vodovodu, rekonstrukce či vybudování čističky odpadních vod, zpracování biologicky rozložitelného odpadu, vybudování protipovodňového systému, revitalizace potoka, vyčištění rybníku apod.

Graf 4.7 Počet projektových záměrů v rámci OP Životní prostředí

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.7 Operační program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou

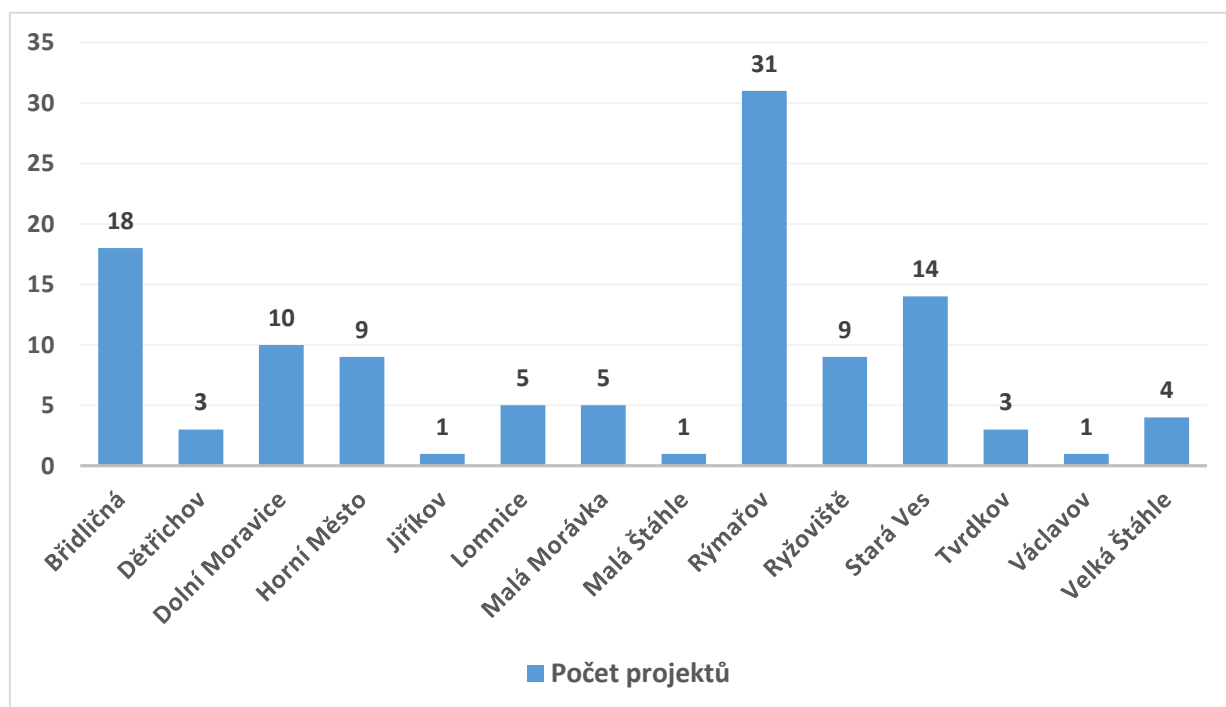
Příprava přeshraniční spolupráce mezi ČR a Polskem probíhá již od dubna roku 2012. Zastřešujícím orgánem tohoto operačního programu je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Program je zaměřen na oblasti bezpečnosti, přírodní a kulturní dědictví, dopravní dostupnost regionu, vzdělávání a spolupráce vládních a nevládních institucí. Tematické cíle jsou rozčleněny do čtyř prioritních os, kterými jsou:

1. Společné řízení rizik,
2. Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti,
3. Vzdělávání a kvalifikace,
4. Spolupráce institucí a komunit,
5. Technická pomoc.

Mezi žadateli o financování projektů z tohoto operačního programu mohou být orgány veřejné správy, organizace jimi zřizované, nestátní neziskové organizace, církve a náboženské spolky, vzdělávací instituce a další. Plánovaný rozpočet tohoto operačního programu je přes 226 mil. EUR z ERDF.

Následující graf zobrazuje počet projektových záměrů v rámci přeshraniční spolupráce České a Polské republiky. Tento operační program představuje z důvodu rozložení území mikroregionu Rýmařovska významnou možnost pro získání finančních prostředků na uskutečnění předpokládaných projektů. Nejvíce projektových záměrů, jež by mohly být financovány z tohoto programu, předložil Rýmařov a také Břidličná. Jako příklady aktivit, jež by mohly být podpořeny z tohoto programu, můžeme uvést vybudování infocentra, cyklostezek, turistických odpočívadel a vytvoření turistických informačních cedulí, pořízení elektrokol a další.

Graf 4.8 Počet projektových záměrů v rámci OP Přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.8 Shrnutí

V níže uvedeném grafu je zobrazen celkový počet projektových záměrů z oblasti Rýmařovska spadajících do působnosti jednotlivých operačních programů. Jak můžeme vidět, nejvíce využívaným operačním programem v oblasti mikroregionu Rýmařovska bude Integrovaný regionální operační program. IROP je zaměřen na projekty, které slouží pro podporu kultury, snížení energetické náročnosti budov, rozvoj sociálních služeb a další.

Právě IROP však bude nabízet pouze omezené možnosti využití. Vzhledem k novým dotačním pravidlům budou poskytovány dotace pouze na památky zapsané v seznamu UNESCO nebo na ty, jež jsou národními kulturními památkami. Změna se dotýká také silnic, kdy nově budou finanční prostředky z Evropské unie poskytovány pouze na silnice, které jsou napojeny na silnice mezinárodní. Obce budou tak mít velmi omezené možnosti a budou muset financovat rekonstrukce potřebných místních komunikací výhradně ze svých prostředků.⁹⁸

Druhým nejvíce využívaným operačním programem bude vzhledem ke geografickému umístění Sdružení obcí Rýmařovska, Přeshraniční spolupráce mezi Českou a Polskou republikou. Tento program podporuje přeshraniční spolupráci regionů. Slouží především pro financování dopravní dostupnosti daného regionu, přeshraniční hospodářské, kulturní a komunální spolupráce, k rozvoji cestovního ruchu. Je zaměřen především na menší, regionální a místní projekty, které mají přeshraniční dopady a význam při sbližování lidí či institucí během příprav a realizace projektů. U takovýchto projektů je důležité prokázání přeshraničního dopadu na obou stranách.

Dle počtu projektových záměrů, jež by měly být realizovány, je třetím nejvyužívanějším Program rozvoje venkova. Tento program se zaměřuje zejména na podporu zaměstnanosti venkova, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských, lesnických a potravinářských podniků, obnovu, zachování a zesílení místních ekosystémů, sociální začleňování.

Po Programu rozvoje venkova následuje operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, jež se zaměřuje především na rozvoj informačních technologií, modernizaci technologických zařízení, snížení energetické náročnosti a inovační infrastrukturu.

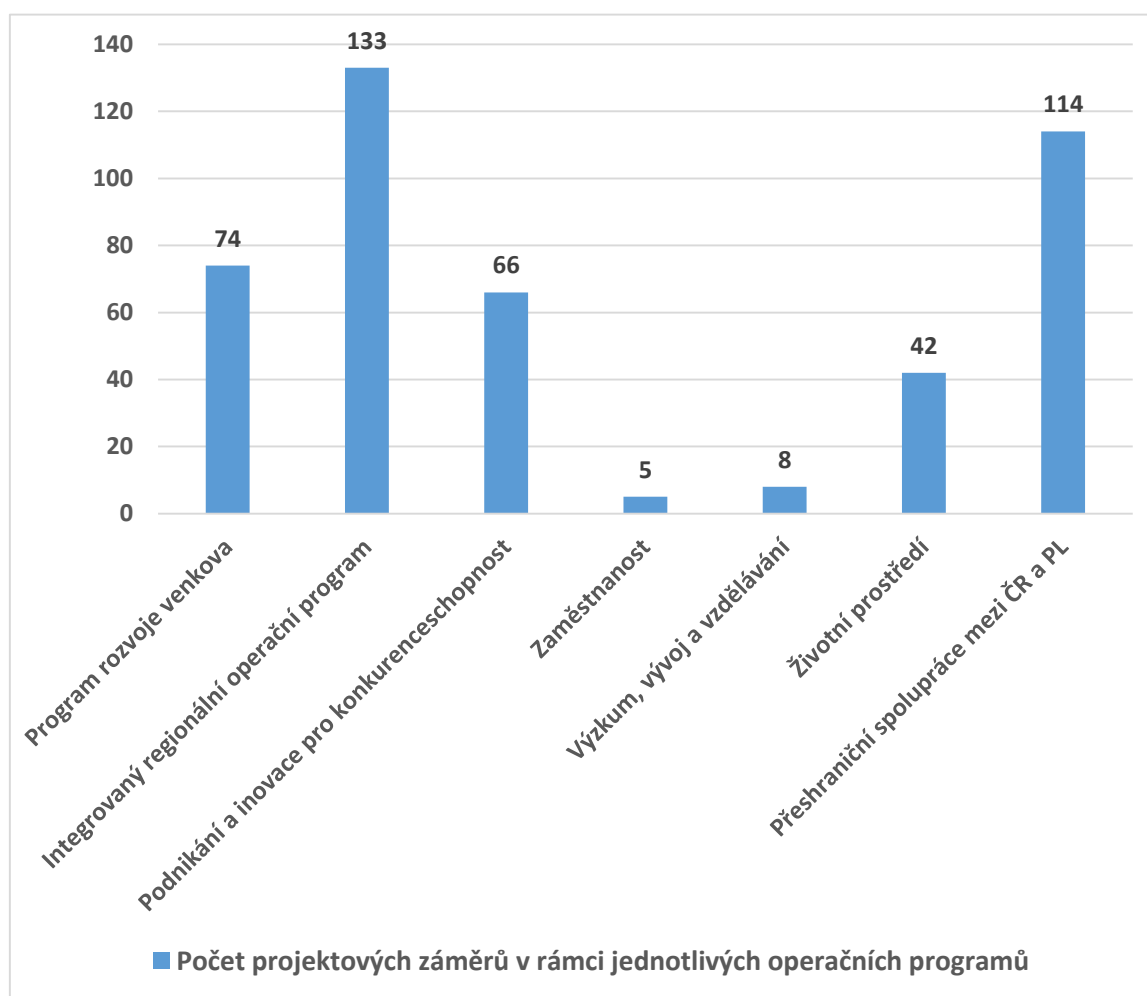
Na pátém místě je, co se týče počtu projektových záměrů, operační program Životní prostředí. Ten je soustředěn na ochranu klimatu a zlepšení kvality ovzduší, zlepšování kvality

⁹⁸ ČT 24 - ČESKÁ TELEVIZE. *Dotace pro obce a malá města? Šance se zásadně snižují* [online]. Praha, c1996-2015, 25. 2. 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelivize.cz/ct24/regiony/302728-dotace-pro-obce-a-mala-mesta-sance-se-zasadne-snizuji/>.

vody, omezování množství odpadů, snižování ekologické zátěže, ochranu a udržitelné využívání zdrojů, ochranu krajiny a přírody a celkově bezpečné prostředí.

Naopak mezi nejméně využívané operační programy v Sdružení obcí Rýmařovska bude patřit Zaměstnanost a Výzkum, vývoj a vzdělávání. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání se zaměřuje hlavně na podporu ekonomiky založené na kvalitně vzdělané pracovní síle, kvalitních výsledků výzkumu, provázanost vzdělání a praxe, zvyšování dostupnosti a kvality vzdělávání, využívání vysoce moderních technologií. Operační program Zaměstnanost slouží pro podporu projektů, které jsou zaměřeny zejména na sociální začleňování a boj s chudobou.

Graf 4.9 Počet projektových záměrů v rámci jednotlivých operačních programů

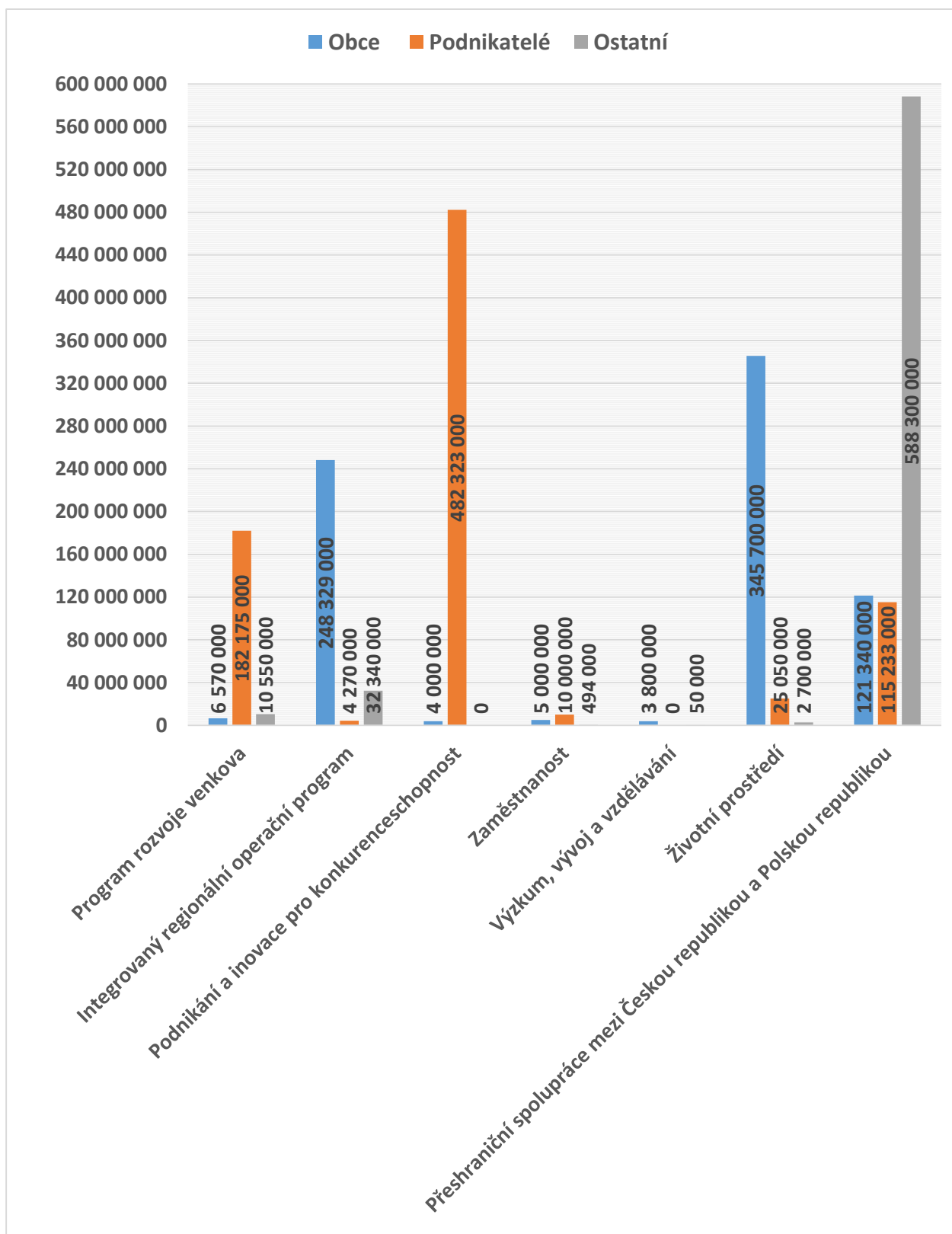

Zdroj: Vlastní zpracování

Následující graf zobrazuje finanční alokace dle jednotlivých operačních programů. V rámci těchto programů jsou vymezeny finanční prostředky podle subjektů předkládajících projektové záměry v mikroregionu Rýmařovska. Subjekty jsou pro následující grafické zobrazení rozčleněny na obce, podnikatele a ostatní. Hodnoty na svislé ose jsou vyjádřeny v milionech korun, na vodorovné ose jsou pak zaznamenány jednotlivé operační programy, které jsou vhodné k financování projektových záměrů v dané oblasti.

Dle finanční alokace představuje nejvyšší položku operační program Přeshraniční spolupráce České a Polské republiky u ostatních subjektů, poté program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost u záměrů, jejichž předkladateli jsou podnikatelé. Třetí největší možnou alokací peněžních prostředků disponuje operační program Životní prostředí pro projektové záměry obcí.

Graf 4.10 Finanční alokace dle jednotlivých operačních programů (v mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování

5 ZÁVĚR

V současné době představuje čerpání prostředků z Evropské unie velmi reflektované téma. Cílem diplomové práce bylo vytvořit komplexní přehled problematiky strukturálních fondů Evropské unie a následně zmapovat dostupné dotační možnosti v závislosti na aktuálních potřebách v oblasti občanské vybavenosti a infrastruktury obcí Sdružení obcí Rýmařovska na léta 2014 - 2020.

Ve druhé části práce jsou uvedeny teoretické poznatky, které se vážou k problematice regionální politiky. Regionální politika představuje jednu ze zásadních politik EU, jelikož díky její implementaci dochází ke snižování rozdílů mezi regiony. V programovém období 2014-2020 by se měla kohezní politika zaměřovat na základní cíl, kterým je sbližování regionů a zemí a mělo by dojít ke snížení administrativní náročnosti a celkovému zjednodušení této politiky. Cíle politiky soudržnosti byly sníženy ze tří na dva. Prvním z nich je cíl Investice do růstu a zaměstnanosti a druhým pak Evropská územní spolupráce. Vyčleněné finanční prostředky k plnění těchto cílů jsou představovány částkou 351,8 mld. EUR. Z hlediska finančních nástrojů by měly být využívány pro Cíl 1 Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti, Cíl 2 by měl být financován jen z Evropského fondu pro regionální rozvoj. K plnění cílů Strategie Evropa 2020 by pak měly být použity dva další fondy, a to Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond.

Třetí část diplomové práce je věnována strategickým dokumentům, které jsme postupně analyzovali. Nejprve jsme se zabývali Strategií Evropa 2020, která by měla zajistit inteligentní, udržitelný a inkluzivní růst, měla by zároveň přispívat ke snižování nerovností mezi jednotlivými členskými státy a jejich regiony. Poté následovala Dohoda o partnerství České republiky, dále jsme se zaměřili na Národní dokument k územní dimenzi, Strategii regionálního rozvoje, Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje až k Integrované strategii území Rýmařovska.

Poslední kapitola je zaměřena na možné využití operačních programů pro projektové záměry předložené subjekty na území Rýmařovska. Pro případnou realizaci projektů by měl být nejvíce využit Integrovaný regionální operační program a Přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou. IROP je zaměřen na projekty, které slouží pro podporu kultury, snížení energetické náročnosti budov, rozvoj sociálních služeb a další. Právě tento operační program, však nabízí v novém dotačním období omezené možnosti pro využití. Z IROP budou poskytovány dotace pouze na památky zapsané v seznamu UNESCO nebo na

národní kulturní památky. Změna se dotýká také silnic, kdy nově budou finanční prostředky z Evropské unie poskytovány pouze na silnice, které jsou napojeny na silnice mezinárodní. Obce v mikroregionu Rýmařovska tak budou muset financovat rekonstrukce potřebných místních komunikací výhradně ze svých prostředků. Druhým nejvíce využívaným operačním programem bude Přeshraniční spolupráce mezi Českou a Polskou republikou. Tento program slouží především pro financování dopravní dostupnosti daného regionu, přeshraniční hospodářské, kulturní a komunální spolupráce, k rozvoji cestovního ruchu. Je zaměřen především na menší, regionální a místní projekty, které mají přeshraniční dopady a význam při sbližování lidí či institucí během příprav a realizace projektů. Naopak mezi nejméně zastoupené operační programy v plánovaných projektech Sdružení obcí Rýmařovska patří Zaměstnanost a Výzkum, vývoj a vzdělávání. Vzhledem k vysoké nezaměstnanosti v oblasti Rýmařovska představuje však velmi malé zastoupení operačního programu Zaměstnanost velký nedostatek a obce by se měly v budoucnu snažit tento stav napravit.

Oblast Sdružení obcí Rýmařovska jsem si zvolila především proto, že zde žiji a mám tedy možnost zaznamenávat inovativní vývoj, který se zde uskutečňuje. Jsem přesvědčena, že finanční prostředky z Evropské unie mohou i v budoucnu pomoci dalšímu rozvoji obcí ve zmiňované oblasti. V případě, že budou zamýšlené projekty alespoň z části úspěšné, pomohly by v dalším rozvoji území. To vše by vedlo ke zvýšení kvality života občanů, k lepší konkurenceschopnosti firem, zemědělců, zlepšení zázemí pro turisty, kteří navštíví tuto oblast.

Zpracování diplomové práce mě obohatilo především o nové zkušenosti získané prostřednictvím implementace teoretických poznatků do zpracování uceleného přehledu projektových záměrů dle jednotlivých operačních programů.

Práce může sloužit k seznámení široké veřejnosti s oblastí regionální politiky a novým programovým obdobím 2014- 2020. Občané, obce i podnikatelské subjekty mohou získat přehlednější informace o možnostech financování jejich projektových záměrů. Materiál by měl rovněž poskytnout údaje pro vedení jednotlivých obcí i pro vedení Sdružení obcí Rýmařovska a MAS RÝMAŘOVSKA, o.p.s., které mohou využít při strategickém rozhodování, přípravě nových koncepcí rozvoje území a při plánování společných projektových záměrů.

Seznam použité literatury a pramenů

Odborná literatura

BACHTLER, J., C. MENDÉZ and F. WISHLADE. *EU cohesion policy and European integration: the dynamics of EU budget and regional policy reform*. Farnham: Ashgate, 2013, 322 s. ISBN 978-0-7546-7421-4.

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

JANKŮ, Martin. *Právní systém evropských společenství*. 1. vyd. Praha, 2002, 163 s. ISBN 80-722-6806-6.

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd., aktualiz. a rozš. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

MOLLE, Willem. *European cohesion policy*. Abingdon: Routledge, 2007, 347 s. ISBN 978-0-415-43812-4.

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 412 s. ISBN 978-80-7400-488-9.

TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013, 494 s. ISBN 978-80-87576-53-3.

TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova: aspekty konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje v evropském venkovském prostoru v prostředí globalizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 208 s. ISBN 978-80-7357-495-6.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI, 2006, 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

Článek v odborném časopise

Cohesion Policy – A Real Driver for Growth in Europe. *PANORAMA Inforegio* [online]. Winter 2013, No. 48. [cit. 2015-04-08]. ISSN 1608-389X. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag48/mag48_cs.pdf.

Elektronické dokumenty

EUROPEAN COMMISSION. *The Multiannual Financial Framework 2014 – 2020 and EU budget 2014 - The Figures* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 [cit. 2015-02-10]. 28 s. Dostupné z: <http://bookshop.europa.eu/en/multiannual-financial-framework-2014-2020-and-eu-budget-2014-pbKV0413055/?CatalogCategoryID=mpgKABstFogAAAEjbIUY4e5K>. ISBN: 978-92-79-34348-3.

EVROPSKÁ KOMISE. *Evropa 2020* [online]. Brusel: Evropská komise, březen 2010 [cit. 2015-02-10]. 35 s. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:CS:PDF>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Návrh evropské komise na víceletý finanční rámec pro období 2014-2020* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, červen 2011 [cit. 2014-02-10]. 16 s. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/217004/Navrh_Evropske_komise_na_vicelety_financni_ramec_pro_obdobi_2014___2020__publikace_.pdf. ISBN 978-92-79-21282-6

EVROPSKÁ KOMISE. *Shrnutí dohody o partnerství s Českou republikou, 2014–2020* [online]. Brusel: Evropská komise, srpen 2014 [cit. 2015-04-08]. 5 s. Dostupné z: http://ec.europa.eu/contracts_grants/pa/partnership-agreement-czech-summary_cs.pdf.

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. *Integrovaná strategie území Rýmařovska* [online]. Rýmařov: Místní akční skupina Rýmařovsko, o.p.s., červenec 2014 [cit. 2015-04-08]. 128 s. Dostupné z: http://mas.rymarovsko.cz/files/MAS_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_09_2014.pdf.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014- 2020* [online]. Praha: MMR, srpen 2014 [cit. 2015-04-8]. 221 s. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6231de90-b818-4bf7-9d07-232e41da9567/Dohoda-o-partnerstvi_schvalena-EK-26-8-2014.pdf?ext=.pdf.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dokument o územní dimenzi* [online]. Praha: MMR, srpen 2015 [cit. 2015-04-08]. 77 s. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/8e814204-7966-48dd-ad89-cadeba792e5e/NDUD_verze-srpen-2014.pdf.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014- 2020* [online]. Praha: MMR, duben 2013 [cit. 2015-04-08]. 150 s. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Evropské fondy jednoduše pro lidi 2020* [online]. Praha: MMR, březen 2015 [cit. 2015-04-08] 28 s. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2987622b-0f7d-459a-90f5-281b7a9b53ab/publikace-ROADSHOW_2.pdf?ext=.pdf.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009- 2020* [online]. Ostrava: Agentura pro regionální rozvoj, červenec 2012 [cit. 2015-04-08]. 65 s. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2020.pdf.

Právní předpisy

Regulation (EU) No 1299/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on specific provisions for the support from the European Regional Development Fund to the European territorial cooperation goal.

Regulation (EU) No 1300/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on the Cohesion Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1084/2006.

Regulation (EU) No 1301/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on the European Regional Development Fund and on specific provisions concerning the Investment for growth and jobs goal and repealing Regulation (EC) No 1080/2006.

Regulation (EU) No 1302/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 amending Regulation (EC) No 1082/2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC) as regards the clarification, simplification and improvement of the establishment and functioning of such groupings.

Regulation (EU) No 1303/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 laying down common provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund and laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund and the European Maritime and Fisheries Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1083/2006.

Regulation (EU) No 1304/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on the European Social Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1081/2006.

Zákon č. 347 ze dne 31. prosince 1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 114, s. 3. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-347>.

Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Praha jako územní statistická jednotka* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/praha_statisticka_jednotka.

ČT 24 - ČESKÁ TELEVIZE. *Dotace pro obce a malá města? Šance se zásadně snižují* [online]. Praha, c1996-2015, 25. 2. 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/302728-dotace-pro-obce-a-mala-mesta-sance-se-zasadne-snizuji/>.

EU2009.CZ. *Regiony ČR* [online]. 16. 8. 2011 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-republic/regions/regiony-cr-328/>.

EURACTIV. *Příští víceletý finanční rámec EU bude pružnější* [online]. 28. 6. 2013. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/pristi-vicelety-financni-ramec-eu-bude-pruznejsi-010941>.

EUROPA. *Primární právo* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/decisionmaking_process/114530_cs.htm.

EVROPSKÁ KOMISE. *Evropa 2020 v České republice* [online]. 23. 10. 2014 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/ceska-republika/country-specific-recommendations/index_cs.htm.

EVROPSKÁ KOMISE. *Rozpočet na období 2014- 2020*. [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/funding/available-budget.

MINISTERSTVO FINANCÍ. *Víceletý finanční rámec 2014- 2020* [online]. 14. 1. 2015. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/vicelety-financni-ramec/vicelety-financni-ramec-2014--2020-20232>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Programy pro programové období 2014- 2020*. [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Příprava období 2014- 2020* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Kohezni-politika>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Příprava období 2014- 2020* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Kohezni-politika>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014- 2020* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Vláda dnes projednává Strategii regionálního rozvoje ČR 2014- 2020* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2013/Vlada-dnes-projednava-Strategii-regionalniho-rozvo>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Základní obrysy budoucího programového období 2014 - 2020 jsou schváleny* [online]. 28. 11. 2012 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku* [online]. [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Programy pro programové období 2014- 2020* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. Regiony regionální politiky EU. [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>.

ROP Střední Morava. *Klíčové dokumenty* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/obdobi-2014/klicove-dokumenty>.

RÝMAŘOVSKO. *Regiony ČR* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.rymarovsko.cz/obce.html>.

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY. Uzavřena Dohoda o partnerství pro programové období 2014- 2020 [online]. 27. 8. 2014 [cit. 2015-04-8]. Dostupné z: <http://www.spcr.cz/aktivity/evropske-a-mezinarodni-vztahy/eu-infoservis/evropska-komise/7609-uzavena-dohoda-o-partnerstvi-pro-programove-obdobi-2014-2020>.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Strategie Evropa 2020* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>.

VYBRANÉ KAPITOLY ZE SOCIOEKONOMICKÉ GEOGRAFIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Regionální politika a regionální rozvoj v ČR* [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>.

Jiné zdroje

Interní materiály Místní akční skupiny Rýmařovska, o.p.s.

Seznam zkratek

CLLD	Komunitě vedený místní rozvoj
ČR	Česká republika
EHS	Evropské hospodářské společenství
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
IROP	Integrovaný regionální operační program
KF	Kohezní fond
MAS	Místní akční skupina
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NUTS	Nomenclature Unit of Territorial Statistic – Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
SES	Strategické expertní skupiny
SRR	Strategie regionálního rozvoje
TES	Tematických expertních skupin
VFR	Víceletý finanční rámec

Seznam obrázků

Obrázek 2.1 Rozdělení ČR dle NUTS 2 a NUTS 3.....	13
Obrázek 2.2 Nově vzniklé kategorie regionů.....	23
Obrázek 2.3 Fondy regionální politiky EU pro období 2014- 2020 a cíle.....	24
Obrázek 3.1 Návaznosti klíčových dokumentů.....	33
Obrázek 4.1 Umístění Sdružení obcí Rýmařovska.....	50
Obrázek 4.2 Obce mikroregionu Rýmařovska.....	51

Seznam tabulek

Tabulka 2.1 Klasifikační kritérium NUTS.....	12
Tabulka 2.2 Porovnání vybraných faktorů v programovém období 2007- 2013 a 2014- 2020.....	32

Seznam grafů

Graf 2.1 Finanční alokace kohezní politiky v programovacím období 2014 – 2020 (v mld. EUR, v současných cenách).....	26
Graf 2.2 Alokace Evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů mezi programy v období 2014- 2020.....	29
Graf 4.1 Oblasti projektových záměrů Sdružení obcí Rýmařovska.....	54
Graf 4.2 Počet projektových záměrů v rámci Programu rozvoje venkova.....	56
Graf 4.3 Počet projektových záměrů v rámci IROP.....	57
Graf 4.4 Počet projektových záměrů v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.....	59
Graf 4.5 Počet projektových záměrů v rámci OP Zaměstnanost.....	60
Graf 4.6 Počet projektových záměrů v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání.....	61
Graf 4.7 Počet projektových záměrů v rámci OP Životní prostředí.....	62
Graf 4.8 Počet projektových záměrů v rámci OP Přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou.....	64
Graf 4.9 Počet projektových záměrů v rámci jednotlivých operačních programů.....	66
Graf 4.10 Finanční alokace dle jednotlivých operačních programů (v mil. Kč).....	68

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25.4.2015

Klára Kulina

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Dotazník - strategie rozvoje území MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. priority rozvoje
- Příloha č. 2 Schéma území mikroregionu Rýmařovska
- Příloha č. 3 Dotazník strategie rozvoje území MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. - projektový záměr